
Istungidokument

A9-0066/2023

21.3.2023

RAPORT

kestlike süsinikuringete kohta
(2022/2053(INI))

Keskkonna-, rahvatervise ja toiduohutuse komisjon

Raportöör: Alexander Bernhuber

Vastavalt kodukorra artiklile 57 kaasatud komisjonide arvamuse koostajad:
Seán Kelly, tööstuse, teadusuuringute ja energeetikakomisjon
Martin Hlaváček, põllumajanduse ja maaelu arengu komisjon

SISUKORD

	lk
EUROOPA PARLAMENDI RESOLUTSIOONI ETTEPANEK.....	3
SELETUSKIRI.....	17
TÖÖSTUSE, TEADUSUURINGUTE JA ENERGEETIKAKOMISJONI ARVAMUS	19
TEAVE VASTUVÕTMISE KOHTA VASTUTAVAS KOMISJONIS	24
PÕLLUMAJANDUSE JA MAAELU ARENGU KOMISJONI ARVAMUS.....	26
VASTUTAVA KOMISJONI MENETLUS	36
NIMELINE LÕPPHÄÄLETUS VASTUTAVAS KOMISJONIS	37

EUROOPA PARLAMENDI RESOLUTSIOONI ETTEPANEK

kestlike süsinikuringete kohta (2022/2053(INI))

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni osaliste konverentsi 21. istungjärku ja Kyoto protokollis osaliste koosolekuna toimivat konventsiooniosaliste 11. konverentsi, mis peeti Prantsusmaal Pariisis 30. novembrist 11. detsembrini 2015. aastal, ning Pariisi kokkulepet, mis võeti vastu ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni osaliste 21. istungjärgul otsusega 1/CP.21, eriti selle artiklit 2 ning artikli 6 lõikeid 2 ja 4,
- võttes arvesse ÜRO bioloogilise mitmekesisuse konventsiooni,
- võttes arvesse kõrbestumise vastu võitlemise ÜRO konventsiooni,
- võttes arvesse ÜRO kestliku arengu tegevuskava aastani 2030 ja kestliku arengu eesmäärke,
- võttes arvesse valitsustevahelise kliimamuutuste paneeli (IPCC) aruandeid, eelkõige 8. oktoobri 2018. aasta eriaruannet globaalse soojenemise kohta 1,5 °C võrra, kuuendat hindamisaruannet (AR6) ja selle koondaruannet „Climate Change 2021: The Physical Science Basis“ (Kliimamuutused 2021: loodusteaduslik alus), avaldatud 9. augustil 2021,
- võttes arvesse valitsustevahelise kliimamuutuste paneeli aruandeid „Climate Change 2022: Impacts, Adaptation and Vulnerability“ (Kliimamuutused 2022: mõjud, kohanemine ja haavatavus), avaldatud 28. veebruaril 2022, ja „Climate Change 2022: Mitigation of Climate Change“ (Kliimamuutused 2022: kliimamuutuste leevendamine), avaldatud 4. aprillil 2022, 24. septembri 2019. aasta eriaruannet maailmamere ja krüosfääri kohta muutuvast kliimast ning 8. augusti 2019. aasta eriaruannet kliimamuutuste ja Maa kohta,
- võttes arvesse komisjoni 11. detsembri 2019. aasta teatist „Euroopa roheline kokkulepe“ (COM(2019)0640),
- võttes arvesse komisjoni 15. detsembri 2021. aasta teatist „Kestlikud süsinikuringed“ (COM(2021) 0800),
- võttes arvesse komisjoni talituste 15. detsembri 2021. aasta töödokumenti „Sustainable carbon cycles – Carbon farming“ (Kestlikud süsinikuringed – süsinikku siduv majandamine) (SWD(2021)0450),
- võttes arvesse komisjoni talituste 15. detsembri 2021. aasta töödokumenti „Sustainable carbon cycles for a 2050 climate-neutral EU“ (Kestlikud süsinikuringed 2050. aasta kliimaneutraalse ELi jaoks) (SWD(2021)0451),

- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. juuni 2021. aasta määrust (EL) 2021/1119, millega kehtestatakse kliimaneutraalsuse saavutamise raamistik ja muudetakse määruseid (EÜ) nr 401/2009 ja (EL) 2018/1999 (Euroopa kliimamäärus)¹, eriti selle artiklit 32,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 6. aprilli 2022. aasta otsust (EL) 2022/591, mis käsitleb Euroopa Liidu üldist keskkonnaalast tegevusprogrammi aastani 2030²,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 2. detsembri 2021. aasta määrust (EL) 2021/2115, millega kehtestatakse ühise põllumajanduspoliitika strateegiakavade (ÜPP strateegiakavad) toetamise reeglid³,
- võttes arvesse oma seisukohta⁴ 14. juuli 2021. aasta ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega muudetakse määrust (EL) 2018/841 kohaldamisala osas, lihtsustades täitmiseeskirju, kehtestades liikmesriikidele 2030. aastaks eesmärgid ja võttes kohustuse saavutada ühiselt 2035. aastaks maakasutus-, metsandus- ja põllumajandussektoris kliimaneutraalsus, ning määrust (EL) 2018/1999 seire, aruandluse, edusammude jälgimise ja läbivaatamise parandamise osas (COM(2021)0554),
- võttes arvesse komisjoni 20. mai 2020. aasta teatist „Strateegia „Talust taldrikule“ õiglase, tervisliku ja keskkonnahoidliku toidusüsteemi edendamiseks“ (COM(2020)0381) ja parlamendi 20. oktoobri 2021. aasta resolutsiooni samal teemal⁵,
- võttes arvesse komisjoni 29. aprillil 2021. aastal avaldatud tehniliste suuniste käsiraamatut „Setting up and implementing result-based carbon farming mechanisms in the EU“ (Tulemuspõhiste süsinikku siduva majandamise mehhanismide loomine ja rakendamine ELis),
- võttes arvesse komisjoni 20. mai 2020. aasta teatist „ELi elurikkuse strateegia aastani 2030 – toome looduse oma ellu tagasi“ (COM(2020)0380) ja parlamendi 9. juuni 2021. aasta resolutsiooni samal teemal⁶,
- võttes arvesse komisjoni 16. juuli 2021. aasta teatist „ELi uus metsastrateegia aastani 2030“ (COM(2021)0572),
- võttes arvesse komisjoni 14. oktoobri 2020. aasta teatist metaaniheite vähendamise ELi strateegia kohta (COM(2020)0663) ja Euroopa Parlamendi 21. oktoobri 2021. aasta resolutsiooni samal teemal⁷,
- võttes arvesse komisjoni 11. märtsi 2020. aasta teatist „Uus ringmajanduse tegevuskava.

¹ ELT L 243, 9.7.2021, lk 1.

² ELT L 114, 12.4.2022, lk 22.

³ ELT L 435, 6.12.2021, lk 1.

⁴ Vastuvõetud tekstid, P9_TA(2022)0233.

⁵ ELT C 184, 5.5.2022, lk 2.

⁶ ELT C 67, 8.2.2022, lk 25.

⁷ ELT C 184, 5.5.2022, lk 105.

Puhtama ja konkurentsivõimelisema Euroopa nimel“ (COM(2020)0098) ning Euroopa Parlamendi 10. veebruari 2021. aasta resolutsiooni samal teemal⁸,

- võttes arvesse komisjoni 24. veebruari 2021. aasta teatist „Kliimamuutuste suhtes vastupanuvõimelise Euroopa kujundamine – ELi uus kliimamuutustega kohanemise strateegia“ (COM(2021)0082) ja Euroopa Parlamendi 17. detsembri 2020. aasta resolutsiooni samal teemal⁹,
- võttes arvesse komisjoni 25. märtsi 2021. aasta teatist „Mahetootmise arendamise tegevuskava“ (COM(2021)0141) ja Euroopa Parlamendi 3. mai 2022. aasta resolutsiooni samal teemal¹⁰,
- võttes arvesse komisjoni 17. novembri 2021. aasta teatist „ELi mullastrateegia aastani 2030 – heas seisundis muld inimeste, toidu, looduse ja kliima hüvanguks“ (COM(2021)0699) ja Euroopa Parlamendi 28. aprilli 2021. aasta resolutsiooni samal teemal¹¹,
- võttes arvesse komisjoni 14. oktoobri 2020. aasta teatist „Kestlikkust toetav kemikaalistrateegia – mürgivaba keskkonna loomise suunas“ (COM(2020)0667) ja Euroopa Parlamendi 10. juuli 2020. aasta resolutsiooni samal teemal¹²,
- võttes arvesse oma 28. aprilli 2021. aasta resolutsiooni mullakaitse kohta¹³,
- võttes arvesse oma 28. novembri 2019. aasta resolutsiooni kliima- ja keskkonnaalase hädaolukorra kohta¹⁴,
- võttes arvesse komisjoni teatist „Maapiirkondade arengu pikaajaline visioon – tugevamad, ühendatud, vastupanuvõimelised ja jõukad ELi maapiirkonnad 2040. aastaks“ (COM(2021)0345),
- võttes arvesse komisjoni teatist „Ühise põllumajanduspoliitika raames liikmesriikidele antavad soovitused nende strateegiakavade kohta“ (COM(02020)0846),
- võttes arvesse komisjoni tähelepanekuid liikmesriikide ÜPP strateegiakavade kohta,
- võttes arvesse Euroopa Kontrollikoja eriaruannet nr 12/2021 „Põhimõtte „saastaja maksab“ – ebajärjekindel kohaldamine ELi keskkonnapoliitikas ja -meetmetes“,
- võttes arvesse Euroopa Kontrollikoja eriaruannet nr 16/2021 „Ühine põllumajanduspoliitika ja kliima: pool ELi kliimakulutustest on suunatud põllumajandusele, kuid põllumajandustootjate tekitatud heide ei vähene“,
- võttes arvesse ÜRO Keskkonnaprogrammi 2021. aasta aruannet heitkoguste erinevuse

---

⁸ ELT C 465, 17.11.2021, lk 11.

⁹ ELT C 445, 29.10.2021, lk 156.

¹⁰ ELT C 465, 6.12.2022, lk 22.

¹¹ ELT C 506, 15.12.2021, lk 38.

¹² ELT C 371, 15.9.2021, lk 75.

¹³ ELT C 506, 15.12.2021, lk 38.

¹⁴ ELT C 232, 16.6.2021, lk 28.

kohta, mis avaldati 26. oktoobril 2021¹⁵,

- võttes arvesse valitsustevahelise bioloogilist mitmekesisust ja ökosüsteemi teenuseid käsitleva teaduslik-poliitilise foorumi (IPBES) 31. mai 2019. aasta üleilmset hindamisaruannet bioloogilise mitmekesisuse ja ökosüsteemi teenuste kohta¹⁶,
  - võttes arvesse Rahvusvahelise Looduse ja Loodusvarade Kaitse Liidu (IUCN) 2021. aasta käsiraamatut sinise süsiniku projektide loomiseks Euroopas ja Vahemere piirkonnas,
  - võttes arvesse keskkonna-, rahvatervise- ja toiduohutuse komisjoni tellitud ja 30. novembril 2021 avaldatud uuringut „Carbon farming – Making agriculture fit for 2030“ (Süsinikku siduv majandamine – põllumajanduse kohandamine aastaks 2030)¹⁷,
  - võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust „Kestlike süsinikuringete taastamine“ (NAT/846-EESC-2021),
  - võttes arvesse kodukorra artiklit 54,
  - võttes arvesse tööstuse, teadusuuringute ja energeetikakomisjoni ning põllumajanduse ja maaelu arengu komisjoni arvamusi,
  - võttes arvesse keskkonna-, rahvatervise- ja toiduohutuse komisjoni raportit (A9-0066/2023),
- A. arvestades, et üleminek kestlikele toidusüsteemidele kooskõlas Euroopa roheline kokkuleppe eesmärkidega kliimaneutraalsuse saavutamiseks hiljemalt 2050. aastaks tuleks muuta põllumajandus- ja toidupoliitika keskseks osaks; arvestades, et süsinikku siduv põllumajandus võib aidata kaasa ELi kliima- ja bioloogilise mitmekesisuse eesmärkide saavutamisele ning kestliku toidutootmise toetamisele;
- B. arvestades, et eri süsinikuringed reageerivad erinevalt ja seetõttu tuleks neid käsitleda eraldi; arvestades, et bioloogilisi süsiniku sidujaid tuleb rohkem kasutada viisil, mis edendab bioloogilist mitmekesisust ja ökosüsteemi teenuseid; arvestades, et looduse taastamine on kriitilise tähtsusega, et reageerida mitmele ülemaailmsele kriisile; arvestades, et süsinikku siduva põllumajanduse kavad, mida toetusesaajad saavad vabatahtlikult kasutada, võivad aidata kaasa kliima- ja bioloogilise mitmekesisuse eesmärkide saavutamisele, tagades, et nende rakendamine on vähem bürokraatlik;
- C. arvestades, et vabatahtlikud CO₂-turud on heitlikud ja ei ole suutnud pakkuda

---

¹⁵ Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni Keskkonnaprogramm. *Emissions Gap Report 2021: The Heat Is On – A World of Climate Promises Not Yet Delivered*“ (Heitkoguste vähendamise vajakajäävuse aruanne 2021. Kuumus on kohal – veel täitmata kliimalubaduste maailm), Nairobi, 2021..

¹⁶ IPBES. „Summary for policymakers of the global assessment report on biodiversity and ecosystem services of the Intergovernmental Science-Policy Platform on Biodiversity and Ecosystem Services“ (Valitsustevahelise bioloogilist mitmekesisust ja ökosüsteemiteenuseid käsitleva teaduslik-poliitilise foorumi ülemaailmse hindamisaruande kokkuvõtte poliitikakujundajatele bioloogilise mitmekesisuse ja ökosüsteemiteenuste kohta), 2019.

¹⁷ Euroopa Parlamendi uuring. „Carbon farming – Making agriculture fit for 2030“ (Süsinikku siduv majandamine – põllumajanduse kohandamine aastaks 2030), sisepoliitika peadirektoraat, majandus-, teadus- ja elukvaliteedi poliitika osakond, 2021.

maahaldajatele õiglast hinda säilitatud süsinikuühiku kohta, et neid motiveerida;

- D. arvestades, et kliimamuutuste halvimate mõjude vältimine sõltub eelkõige kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamisest atmosfääris nii palju kui võimalik, sealhulgas selliste tehnoloogiate kasutamise kaudu nagu süsiniku kogumine ja säilitamine, kui muud leevendusvõimalused ei ole teostatavad, ning juba atmosfääris oleva süsinikdioksiidi (CO₂) eemaldamisest selliste tehnoloogiate abil nagu CO₂ eemaldamine;
- E. arvestades, et süsinikdioksiidi eemaldamise tõhustamine on vajalik, et saavutada hiljemalt 2050. aastaks kogu ELi hõlmava kasvuhoonegaaside heite ja ELis toimuva eemaldamise vahel tasakaal ning saavutada seejärel negatiivne heide; arvestades, et ELi sõltuvust fossiilkütustest on vaja oluliselt vähendada; arvestades, et süsinikdioksiidi sidumine on piiratum kui absoluutne vähendamine, kuid see võib tasakaalustada vältimatuid heitkoguseid, kui otsesed heite vähendamise võimalused puuduvad;
- F. arvestades, et biogeensed süsinikuringed on looduslikud protsessid, mida inimsekkumine tugevalt mõjutab ja mis peavad olema kestlikud, et eemaldada atmosfäärist süsinikdioksiidi; arvestades, et poliitikas tuleks teha vahet fossiilsete ja biogeensete süsinikuringete vahel, et viia fossiilse süsiniku heide võimalikult kiiresti nulli lähedale;
- G. arvestades, et maismaa sidujatel põhineva lühiajalise eemaldamise ja maapõues säilitamise põhineva pikaajalise eemaldamise aeg on erinev, ulatudes aastakümnetest kuni sajanditeni maismaa sidujate puhul ja aastatuhandetest kuni miljonite aastateni maapõues säilitamise puhul; arvestades, et lühiajalisel eemaldamisel ja pikaajalisel eemaldamisel on ka erinev tagasipöördumise või lekke oht, erinevad kulud ja kasutuselevõtu ajakava;
- H. arvestades, et mullad on väga keerulised ökosüsteemid, kus mikroorganismid suhtlevad omavahel ja taimedega mitmel viisil; arvestades, et mullateaduste hiljutised edusammud on näidanud, et mulla elu on mulla funktsionaalsuse, sealhulgas süsiniku ringluse peamine liikumapanev jõud; arvestades, et mullaorganismidel on oluline roll süsiniku säilitamisel mullas;
- I. arvestades, et kogu ELis on mulla süsinikuvarud praegu mitmete tegurite tõttu murettekitavalt vähenemas; arvestades, et mulla hea seisund parandab võimet toitu toota, vett filtreerida ja süsinikku siduda, aidates sellega kaasa mitte ainult kliima stabiliseerimisele, vaid ka toiduga kindlustatuse tagamisele ja bioloogilise mitmekesisuse taastamisele;
- J. arvestades, et põllumajanduslike muldade tegeliku leevendamise võime prognoosimine on väga keeruline võimalike stsenaariumide tohutu mitmekesisuse tõttu, mis tuleneb majandamistavade kombineerimisest, nende võimalikust rakendamisest ja koostoimest teiste sotsiaal-majanduslike teguritega; arvestades, et regeneratiivne põllumajandus kui toiduainete tootmise ja maa majandamise lähenemisviis võiks neid probleeme leevendada, toetades üleminekut väga vastupidavale põllumajandussüsteemile, mis põhineb maa ja mulla nõuetekohasel majandamisel;
- K. arvestades, et peamised põllumajanduslikud süsiniku sidujad on püsirohumaad ja

turbaalad, mille pindala väheneb jätkuvalt, sest ühise põllumajanduspoliitika nõuetele vastavuse eeskirjad lubavad iga programmiperioodi jooksul 5 % sellistest aladest üles künda, kuna võrdlusaastat ajakohastatakse ja meetet hallatakse liiga suures ulatuses;

- L. arvestades, et põllumajanduslike pereettevõtete mudel on ELi põllumajanduse ja maakogukondade tuleviku jaoks eluliselt tähtis; arvestades, et suhteliselt lühikesel ajavahemikul 2005–2016 vähenes põllumajandusettevõtete arv ELis ligikaudu veerandi võrra, millest valdav enamus olid väikesed põllumajanduslikud pereettevõtted;
- M. arvestades, et süsiniku sidumise tavad, nagu süsinikku siduv põllumajandus, võivad aidata kaasa uute kohalike töövõimaluste loomisele, maaelu arengule ja maapiirkondade sotsiaalse kaasatuse parandamisele;
- N. arvestades, et kestliku arengu 12. eesmärk „vastutustundlik tarbimine ja tootmine“ aastaks 2030 hõlmab ka toidujäätmete vähendamise eesmärgi kõigis põllumajandusliku tootmise, töötlemise, saagikoristusjärgse käitlemise, ladustamise, jaotamise ja tarbimise etappides;
- O. arvestades, et mere- ja mageveeökosüsteemidel kui paljude mere- ja maismaaliikide paljunemisaladel ja elupaikadel on oluline ökoloogiline roll toitainete ja süsiniku ringluses, ranniku kaitsmisel, elatusvahendite säilitamisel ja kohalike kogukondade heaolu tagamisel;
- P. arvestades, et süsinikdioksiidi kogumise, eemaldamise ja säilitamise tehnoloogiate õigeaegseks turustamiseks ja juurutamiseks ning vajaliku CO₂ taristu loomiseks on vaja tõhusat ja tugevat reguleerivat raamistikku ning asjakohast rahastamist;
- Q. arvestades, et Londoni protokolliga¹⁸ keelatakse CO₂ piiriüleline merevedu; arvestades, et seda piirangut käsitleva 2009. aasta muudatusettepaneku on vastu võtnud ainult viis ELi liikmesriiki;

I. Üldkaalutlused

1. rõhutab, et looduslike ja tööstuslike süsinikdioksiidi eemaldamise lahenduste mõju kasvuhoonegaaside heite tasakaalustamisele on piiratud ja see ei tohiks toimuda selliste oluliste kliimamuutuste leevendamise eesmärkide arvelt, mis nõuavad heitkoguste olulist vähendamist; rõhutab ELi eesmärki seada prioriteediks heitkoguste kiire ja prognoositav vähendamine ning samal ajal suurendada eemaldamist looduslike sidujate abil kooskõlas Euroopa kliimamäärusega; tunnistab kestlike süsinikuringete algatuse potentsiaali aidata kaasa ELi süsiniku netosidumise eesmärgi saavutamisele, milleks on 2030. aastaks vähemalt 310 megatonni (Mt), võttes samal ajal arvesse põhimõtet „ei kahjusta oluliselt“, nagu on märgitud komisjoni teatistes kestlike süsinikuringete kohta, ning vajadust vältida topeltarvestust ja tagada keskkonnaalane terviklikkus;
2. hoiatab paljude valitsustevahelise kliimamuutuste paneeli stsenaariumide eest, mis sõltuvad suurel määral edaspidisest CO₂ eemaldamisest; on seisukohal, et arvestades nende tehnoloogiatega seotud suurt ebakindlust ja riske, mida neist enamik toob kaasa

---

¹⁸ Jäätmete ja muude ainete kaadamisest põhjustatud merereostuse vältimise 1972. aasta konventsiooni 1996. aasta protokoll.

maakasutusele, veevarudele, bioloogilise mitmekesisuse kaitsesele ja toiduga kindlustatusele, tuleks esmatahtsaks pidada stsenaariume, mis minimeerivad CO₂ eemaldamise kasutamist, näiteks madala energianõudluse stsenaariume; kutsub ELi sõltumatut kliimamuutuste nõuandekogu üles seadma need stsenaariumid tähtsuse järjekorda, kui hinnatakse, milline võiks olla ELi 1,5 °C nõudele vastav kasvuhoonegaaside heite eelarve, ning kaaluma hoolikalt CO₂ eemaldamise võimaluste ja tehnoloogiate sotsiaalselt, keskkonnaalaselt ja majanduslikult teadlikku kasutamist;

3. rõhutab, et EL peaks püüdlema nii negatiivse heite kui ka heitkoguste vähendamise poole, et vältida sõltuvust tulevikus saavutatavast negatiivsest heitest, mis ei pruugi kunagi reaalsuseks saada; rõhutab, et nullilähedane netoheite tase ei tohiks olla ELi lõplik kliimaeesmärk, vaid peaks olema pigem vahepealne etapp teel negatiivse netoheite saavutamise suunas; väljendab heameelt komisjoni esitatud kava üle selle kohta, kuidas süsiniku eemaldamine võib aidata kaasa netonegatiivse heite saavutamisele; kutsub komisjoni üles koostama kõige suurema neeldumispotentsiaaliga tavade loetelu, mis on põllumajandustootjate jaoks oluline sisend, ning jätkama investeerimist kättesaadavate ja taskukohaste süsinikdioksiidi eemaldamise tehnoloogiate väljatöötamisse; rõhutab, et eemaldamist tuleks arvestada eraldi eemaldamisesmärgi saavutamisel, tagamaks, et see ei aeglusta kogu majandust hõlmavaid CO₂ heite vähendamise jõupingutusi;
4. rõhutab, et põllumajandusel ja metsandusel peaks olema oluline roll ELi süsinikdioksiidi eemaldamise eesmärgi saavutamisel maakasutusega seotud valdkonnas ning nagu kõik majandussektorid, peaksid ka nemad aitama kaasa ELi kliimanetraalsuse eesmärgi saavutamisele; rõhutab, et heas seisundis looduslikud ökosüsteemid võivad olla pikaajalise eemaldamise oluliseks allikaks;
5. märgib, et ELi maismaaökosüsteemide netosidumine on viimase kümne aasta jooksul olnud langustrendis, mis on suuresti tingitud metsaökosüsteemide halvenevast seisukorrast, nagu on rõhutatud teatises; märgib, et metsa- ja põllumajandusökosüsteemide vastupanuvõime suurendamine on hädavajalik, et tulla toime kliimamuutuste tagajärgedega ELis ja säilitada võimalus järgida meie kliimaeesmärke;
6. rõhutab, et iga sektor peab eelkõige iseseisvalt vähendama oma CO₂ heidet ja kasutama teiste sektorite, näiteks põllumajanduse ja metsanduse säilitamisvõimsust, eelkõige mittevähendatava heite ja ajutiselt väga raskesti vähendatava heite puhul, et saavutada kliimaeesmärgid enne 2050. aastat ja käivitada süsinikku siduva põllumajanduse ärimudelid; on seisukohal, et mittevähendatava heitega sektorid ja käitised saavad toetuda üksnes teiste sektorite säilitamisvõimsusele, mis aitab neil saavutada kliimanetraalsuse eesmärki, kui kasutatakse süsiniku sidumise sertifikaate; rõhutab sellega seoses vajadust vältida seda, et tööstus kompenseeriks oma heitkoguseid süsinikusertifikaatidega;
7. rõhutab, et kestlik toidutootmine on põllumajanduse eesmärk tagamaks toiduga kindlustatus ning et kestliku taastuva tooraine kättesaadavus on metsanduse ja põllumajanduse eesmärk; rõhutab, et kliimamuutused ja bioloogilise mitmekesisuse vähenemine mõjutavad märkimisväärselt neid sektoreid ja seega ka toiduga kindlustatust; rõhutab, et bioloogilise mitmekesisuse vähenemine ja võimetus

kliimamuutustega kohaneda mõjutavad juba praegu ELi toidusüsteemi ja metsanduse tootmisvõimsust;

8. rõhutab, et süsiniku sidumise tavad ja jõupingutused ei tohiks kahjustada inimeste õigust elada tervislikus keskkonnas, mis hõlmab ka heas seisukorras muldade säilitamist; kutsub komisjoni üles töötama välja selged kaitsemeetmed selle õiguse kaitsmiseks;
9. kutsub tööstussektoreid üles esitama uuenduslikke lahendusi ja algatusi, mille eesmärk on fossiilse süsiniku kasutamise järkjärguline lõpetamine ja CO₂ heite vähendamine; toetab süsinikdioksiidi kogumise ja kasutamise ning säästvate sünteetiliste kütuste või muude mittefossiilsel süsinikul põhinevate toodete tootmise tehnoloogiliste lahenduste edasist edendamist, näiteks rahaliste stiimulite abil; kutsub komisjoni üles esitama koostöös tööstussektorite ja muude sidusrühmadega, sealhulgas kodanikuühiskonna organisatsioonidega, kes on seotud CO₂ sidumise tavade ja tehnoloogiatega, konkreetseid lahendusi ja algatusi, mille eesmärk on asendada fossiilne süsinik kestlike ringlussevõetud süsinikuvoogudega;
10. tunnistab tööstuslike lahenduste väärtust süsinikdioksiidi sidumisel ning nende panust CO₂ heite vähendamisse; rõhutab, et looduspõhised lahendused, nagu mitmekesised vanad metsad, kuivendatud märgalade ja turbaalade taasniisutamine, agrometsandus ja taasmetsastamine tuleks seada prioriteediks ja neid tuleks stimuleerida, kuna süsinikku siduva põllumajanduse algatused ei tohiks eelistada ainult tööstuslikke põllumajandusmudeleid;
11. rõhutab, et heas seisukorras muldade tagamine on oluline mullaviljakuse parandamiseks, kohanemisvõime suurendamiseks ja kasvuhoonegaaside heite vähendamiseks; rõhutab, et mullakaitse ja mulla taastamine on olulised ELi ja rahvusvaheliste kliima- ja bioloogilise mitmekesisuse eesmärkide saavutamiseks ning üleminekuks kestlikele toidusüsteemidele; rõhutab seetõttu, et kavandatud ELi mullakaitse õigusakti vastuvõtmisega ei tohiks viivitada, kuna ühine õigusraamistik aitab kaasa nende eesmärkide saavutamisele;
12. rõhutab, et süsiniku sidumine mullas ning ökosüsteemide ja bioloogilise mitmekesisuse kaitse ja taastamine on omavahel tihedalt seotud ning aitavad suurendada mulla vastupanuvõimet ja kliimamuutustega kohanemist, parandades mulla struktuuri, suurendades veesäilitusvõimet ning avaldades positiivset mõju taimedele ja põllukultuuridele, vähendades samal ajal mulla erosiooni ohtu; kutsub seetõttu liikmesriike üles lisama järjepideva mullakaitse riiklikesse ühise põllumajanduspoliitika strateegiakavadesse;
13. rõhutab, et süsinikusalduse suurendamine mullas annab mitmeid eeliseid, sealhulgas parandab mulla kvaliteeti ja viljakust, suurendab vastupanuvõimet patogeenidele, tugevdab vastupanuvõimet äärmuslikele ilmastikutingimustele ja parandab toiteväärtust; märgib lisaks, et orgaanilise aine suurendamine degradeerunud muldades annab piisavalt toitaineid, et säilitada põllukultuuride saagikus, ning nõuab seetõttu kestlikku mullaharimist ja tuletub selliste agroökoloogiliste tavade tähtsust, mis parandavad süsiniku sidumist mullas, nagu vahekultuuride kasvatamine, külvikord, mahepõllumajandus, rohumaade säilitamine (ilma kündmata), põllumaade muutmise

püsirohumaaks, loomakasvatuse ekstensiivistamine teatud piirkondades, segapõllumajandus, mis ühendab kariloomi ja viljelussüsteeme ning agrometsandus;

14. tunnistab sellega seoses keemiliste väetiste tootmise suurt CO₂-mahukust ning kutsub komisjoni üles lubama Euroopa põllumajandustootjatel ja liikmesriikidel kasutada keemiliste väetiste asemel looduslikku või töödeldud sõnnikut ja stimuleerima selle kasutamist;
15. rõhutab, et suurem CO₂ eemaldamine toodetes peab põhinema usaldusväärsetel CO₂ arvestusmeetoditel, milles võetakse täielikult arvesse biogeense süsiniku kasutuselevõttu biomassis; nõuab, et soodustataks selliste uuenduslike kestlike, ringluspõhiste ja kauakestvate bioressursipõhiste süsinikusisaldusega toodete kasutamist, mis leevendavad kliimamuutusi süsiniku hoidmisega ringbiomajanduses, tehes selleks muu hulgas vajadusel asjakohaseid muudatusi asjakohases ELi õigusraamistikus ning võttes arvesse kaudseid ja tarneahela heitkoguseid, mis on seotud nende heitkogustega kaasneva sidumise, biomassi tootmise, transpordi, rafineerimise, kogumise ja säilitamisega; kutsub lisaks sellele üles kasutama selle toetuse puhul ära biometaani edendamise poliitikat RePowerEU raames – komisjoni ettepanek lõpetada sõltuvus Venemaa fossiilkütustest enne 2030. aastat – kooskõlas kestlikkuse kriteeriumidega ja kasutades süsiniku eemaldamiseks saadud kääritusaaadusi; rõhutab, et Euroopa süsinikku siduva majandamise mudel peaks olema realistlik ja proportsionaalne ning hõlmama asjakohaseid bioressursipõhiseid ja uuenduslikke tooteid, kaasa arvatud neid, mis on valmistatud kõrvalsaadustest ja jääkidest, kui on olemas tõeline teaduslikult tõestatud ja kontrollitav kauakestev süsiniku sidumise mõju, mida toetavad usaldusväärsed eelretsenseeritud teadustulemused; kutsub komisjoni üles vaatama läbi ka toote keskkonnajalajälje meetoodika, et viia see kooskõlla ülemaailmselt tunnustatud põhimõtetega ning kajastada läbipaistvalt kasu ja kompromisse toodete väärtusahela kõigis etappides;
16. on seisukohal, et soovitud eesmärki, milleks on 20 % kestlike mittefossiilsete süsinikuallikate osakaal keemia- ja plasttoodetes, tuleks kohaldada ka impordi suhtes;

II. Süsinikku siduv majandamine

17. rõhutab, et kasvav huvi süsinikku siduva põllumajanduse vastu peaks andma põllumajandustootjatele võimaluse muuta oma ärimudelit ja võimaldama paremini premeerida põllumajandustootjaid, kes tegelevad üleminekuga agroökoloogilistele ja kestlikele agrometsandustavadele; on seisukohal, et süsinikku siduv põllumajandus saab olla üksnes vabatahtlik, mistõttu selle eest makstav rahaline hüvitis peaks kompenseerima põllumajandustootjate ja metsandusettevõtjate täiendavaid jõupingutusi, mis ületavad nende ELi ja liikmesriikide õigusaktidest tulenevaid kohustusi; märgib, et süsinikku siduva põllumajanduse algatusi saab rahastada ühise põllumajanduspoliitika ja/või muude avaliku sektori rahastamisvahendite kaudu, nagu riigiabi, eraalgatused, näiteks turupõhised lahendused, või nende rahastamisvõimaluste kombineerimise kaudu; on seisukohal, et süsinikku siduvat põllumajandust tuleks arendada usaldusväärse ja tõhusa poliitikaraamistiku alusel, võttes arvesse vajadust selgete eeskirjade järele nende põllumajandustootjate ja metsandusettevõtjate jaoks, kes otsustavad rakendada süsinikku siduva põllumajanduse tavaid; rõhutab, et süsinikku siduva põllumajanduse edukas rakendamine sõltub mullas, materjalides ja taimedes

leiduvate süsinikuvarude terviklikust haldamisest, integreerides CO₂, metaani ja dilämmastikoksiidi vood nii pinnase kui ka kariloomade jaoks; rõhutab lisaks, kui oluline on tagada õiglane hind ja tasu põllumajandusettevõtjatele; rõhutab, et süsinikku siduva põllumajanduse stiimulid ei tohi põhjustada negatiivseid kõrvalmõjusid, näiteks maa hõivamist suurte ettevõtete poolt, kes kavatsevad kasutada maad süsinikuheite kompenseerimiseks, mitte heitkoguste tegelikuks vähendamiseks; rõhutab üldpõhimõtet, et süsiniku sidumiseiga seotud maksete saajad peaksid vastutama oma kasvuhoonegaaside heite eest;

18. rõhutab vajadust võtta arvesse eeltööd ja jõupingutusi, mida eesrindlikumad on selles küsimuses teinud, võttes arvesse liikmesriikide ja põllumajandustootjate erinevaid lähtepunkte, ning nõuab, et kogu ELis tagataks põllumajandustootjatele ja metsandusettevõtjatele võrdsed süsinikku siduva majandamise võimalused; rõhutab, et tõhus süsinikku siduva põllumajanduse kava ei tohiks karistada neid, kes püüavad astuda esimesi samme süsinikku siduva põllumajanduse tavade suunas;
19. kutsub komisjoni üles võtma arvesse noorte põllumajandustootjate eriolukorda, näiteks kapitali ja põllumajandusmaale juurdepääsu puudumist, et vältida süsinikku siduva majandamise ettepaneku mis tahes negatiivseid kõrvalmõjusid, mis võiksid kahjustada noorte ettevõtlust põllumajanduses ja põlvkondade vahetumist;
20. rõhutab, et süsiniku sidumist mullas ja biomassis tuleks pidada väärtuslikuks panuseks kliimamuutustega tegelemisel; rõhutab, et maa- ja metsandussektoril on looduslik maksimaalne süsinikdioksiidi säilitamise suutlikkus; juhib tähelepanu sellele, et süsiniku sidumine võib sõltuda välistest teguritest, mis ei ole alati põllumajandustootjate kontrolli all ja mis võivad ohustada süsiniku eemaldamise kestust; kordab, et kasvuhoonegaaside eemaldamist looduslike CO₂ sidujatega on raske arvutada ja see on potentsiaalselt tagasipööratav ning et kliimamuutused suurendavad veelgi ohtu, et nende eemaldamine looduslike CO₂ sidujatega pöördub vastupidiseks; rõhutab vajadust tagada püsivuse selge määratlus ja vastutuse reeglid võimalike tagasipöördumiste puhul;
21. märgib, et teatavad ühise põllumajanduspoliitika vahendid võivad stimuleerida süsiniku sidumise tavasid; kutsub üles integreerima süsinikku siduva põllumajanduse tulevastesse ÜPP riiklikesse strateegiakavadesse kooskõlas liikmesriikide hinnangute ja vajadustega, et tagada kohalike looduslike tingimuste ja muude asjaolude piisav kajastamine; rõhutab, et süsinikku siduvat põllumajandust tuleb rakendada nii, et see oleks kooskõlas kehtivate ja tulevaste õigusaktide, looduse taastamist käsitlevate õigusaktide, ELi mullakaitse õigusaktide ning kestlike toidusüsteemide raamistikuga;
22. julgustab komisjoni ning avaliku ja erasektori algatusi suurendama teadlikkust väärtuslikest keskkonnavalastest kaasnevatest hüvedest, mida süsinikku siduva põllumajanduse tavad võivad pakkuda; rõhutab, et süsinikku siduv põllumajandus võib aidata kaasa üleminekule agroökoloogilisele süsinikku siduvale majandamisele põllumajandusettevõtte tasandil;
23. palub komisjonil teha maahaldajatele kättesaadavaks kontrollitud heitkoguste ja kõrvaldamise andmed, mis põhinevad põllumajandusettevõtte tasandi ja tulemuspõhisel lähenemisviisil, aegsasti enne 2026. aastat, et neid saaks kasutada eeldatavas õigusakti ettepanekus kestlike toidusüsteemide kohta ning ühise põllumajanduspoliitika eelseisval

läbivaatamisel;

III. Sinine süsinik

24. rõhutab, et sinise süsiniku majandusel on pärast põhjalikke uuringuid suur potentsiaal aidata kaasa CO₂ säilitamisele rannikualadel, et vältida ranniku ökosüsteemi kahjustamist, ja see peaks tõepoolest andma mitmekülgset kasu; julgustab komisjoni koguma rohkem andmeid sinise süsiniku sidumise ja säilitamise kohta; nõuab sellega seoses avaliku ja erasektori panust sellesse ja merekeskkonna bioloogilise mitmekesisuse taastamisse;
25. tuletab meelde vajadust kaardistada mere- ja magevee ökosüsteeme ning märgib, et see on poliitika tõhususe jälgimiseks ja tulevaste meetmete prioriseerimiseks hädavajalik ning et on oluline, et oleks võimalik määrata kindlaks elupaiga areng ja selle laienemine või halvenemine, võrreldes seda võrdlusaastatega;
26. kordab parlamendi seisukohta¹⁹ laiendada maakasutuse, maakasutuse muutuse ja metsanduse (LULUCF) määruse²⁰ kohaldamisala nii, et see hõlmaks kasvuhoonegaaside heidet ja eemaldamist mere-, ranniku- ja mageveeökosüsteemidest, sealhulgas deltalistest märgaladest, tuginedes uusimatele teaduslikele tõenditele nende voogude ja nende põhjuste kohta, ning kohaldada sellise heite ja sidumise suhtes konkreetseid eesmärke;
27. rõhutab, et ulatuslik ringmajanduse strateegia on eeltingimus kestlike ja kliimamuutustele vastupanuvõimeliste süsinikuringete saavutamiseks, hoides süsinikku ringluses; rõhutab vajadust ringlussevõetud süsiniku selgesõnalise määratluse järele; väljendab muret selle pärast, et teatises segatakse kokku viibega heide, süsiniku ringlussevõtt ja eemaldamine, ilma et oleks piisavalt selge, millised on nende rollide ja vajaduste erinevused;

IV. Süsiniku kogumine ja säilitamine ning süsiniku kogumine ja kasutamine

28. on seisukohal, et sellised tehnoloogiad nagu CO₂ kogumine otse atmosfäärist, mida kombineeritakse püsiva ladustamisega ning mis on teaduslikult tõestatud ja keskkonnaohutud, võivad aidata saavutada kliimaneutraalsust ELis hiljemalt 2050. aastaks; rõhutab, et heitkoguste vähendamine nende tekkekohas peab alati jääma prioriteediks; rõhutab vajadust teha rohkem, et oluliselt vähendada praeguste süsinikdioksiidi kogumise tehnoloogiate, eelkõige energia- ja veekasutuse keskkonnajalajälge;
29. rõhutab, et süsiniku kogumise ja säilitamise ning süsiniku kogumise ja kasutamise tehnoloogiatel põhinevad lahendused võivad aidata vähendada süsinikuheidet, leevendades eelkõige protsessiheidet tööstuses nendes liikmesriikides, kes on selle tehnoloogia valinud;

---

¹⁹ Vastuvõetud tekstid, P9_TA(2023)0066.

²⁰ 30. mai 2018. aasta määrus (EL) 2018/841, millega lisatakse maakasutusest, maakasutuse muutusest ja metsandusest tulenev kasvuhoonegaaside heide ja sellest tulenevate kasvuhoonegaaside sidumine 2030. aasta kliima- ja energiapoliitika raamistikku ning millega muudetakse määrust (EL) nr 525/2013 ja otsust nr 529/2013/EL (ELT L 156, 19.6.2018, lk 1).

30. kutsub komisjoni üles looma tõhusa ja usaldusväärse süsteemi kogutud CO₂ jälgimiseks, eristades süsinikdioksiidi kogumist kohapeal ja atmosfäärist, et vältida topeltarvestust ja tagada sidumise terviklikkus;
31. rõhutab, et süsinikdioksiidi säilitamine ei ole kõigis liikmesriikides lubatud ja et liikmesriigid võivad vabalt otsustada, kas lubada CO₂ maapõues säilitamist oma territooriumil; kutsub komisjoni ja liikmesriike üles piisavalt dokumenteerima süsinikdioksiidi säilitamise pikaajalist mõju maapõues säilitamise suutlikkusega piirkondades ning toetama teadusuuringuid, et saada rohkem andmeid üldise keskkonnamõju, energiatõhususe, sotsiaalse vastuvõetavuse, majanduslike kulude ning lekke- ja geoloogiliste häirete ohu kohta enne nende ulatuslikku kasutuselevõttu; soovib tungival komisjonil selgitada vastutuse küsimust juhul, kui süsiniku eemaldamise tagasipöördumine põhjustab kahju inimeste tervisele, kliimale või keskkonnale;
32. väljendab heameelt komisjoni kava üle uurida piiriüleseid CO₂ taristu vajadusi ja kaardistada asjaomased tööstusklastrid, mis võiksid saada kasu avatud juurdepääsuga ja mitmeliigilisest CO₂ transpordivõrgustikust geoloogilistesse ladustamiskohtadesse; avaldab toetust komisjoni algatusele luua 2030. aastaks ja sellest edasi piiriülene võrgustik CO₂ taristu arendamiseks ELi, piirkondlikul ja riiklikul tasandil, kaasates sellesse püüdlusesse kõik asjaomased avaliku ja erasektori sidusrühmad; kutsub komisjoni üles võtma vastu tegevuskava, mis sisaldab selgeid samme ja vahe-eesmärke, et arendada välja CO₂ säilitamise ja transpordi taristu, mis on vajalik ELi pikaajalise kliimaeesmärgi saavutamiseks, milleks on süsinikuneutraalsus hiljemalt 2050. aastaks;
33. on seisukohal, et üleminek fossiilsetelt energiaallikatelt biomassi energiaallikate tööstuslikule kasutamisele avaldab ülekanduvat negatiivset mõju maakasutuse sektoris säilitatava süsiniku kogusele; kordab, et kliimamuutuste seisukohast jätkub heitkoguste suurenemine kuni tasuvusaja möödumiseni, mis energiakultuuride puhul võib olla sajandeid; märgib, et seoses Pariisi kokkuleppe eesmärgiga piirata soojenemist 1,5 °C-ni on üle kümne aasta pikkune tasuvusperiood muutunud mõttetuks ja ebatõhusaks²¹; nõuab poliitikameetmeid, mis tugevdavad süsiniku seemaldamist ja säilitamist ökosüsteemides, pakkudes maahaldajatele konkurentsivõimelisi stiimuleid;
34. rõhutab, et sektorid, kus heidet on raske vähendada, võivad muutuda fossiilsest süsinikust vähem sõltuvaks, kasutades biogeenset päritolu taastuvat süsinikku; toetab ja edendab biogeenset päritolu taastuva süsiniku säästvat hankimist ning märgib, et see peaks eelistatavalt pärinema biogeensetest jäätmematerjalidest; toetab seda, et biogeenset päritolu taastuvat süsinikku kasutatakse lähteainena, mitte kütusena tööstusharudes, kus heite vähendamine on raske;
35. tunnistab, et loodusõhiste materjalide kasutamine ehitussektoris võib asendada süsinikumahukamaid tavapäraseid materjale; tunnistab, et on kompromisse, mida tuleb arvesse võtta tagamaks, et nende materjalide elutsükkel ei ohusta olemasolevat süsinikuvaru ega kahjusta bioloogilist mitmekesisust;

---

²¹ ESAC, [EASAC's Environmental Experts call for international action to restrict climate-damaging forest bioenergy schemes](#) (EASAC keskkonnaekspertid kutsuvad üles võtma rahvusvahelisi meetmeid kliimat kahjustavate metsa bioenergia kavade piiramiseks).

V. Uus õigusraamistik süsiniku eemaldamise sertifitseerimiseks

36. võtab teadmiseks komisjoni ettepaneku võtta vastu määrus, millega kehtestatakse liidu raamistik süsiniku sidumise sertifitseerimiseks²², mille eesmärk on tagada ELis süsiniku sidumise kõrge kvaliteet ja luua ELi sertifitseerimissüsteem, et vältida rohepesu, kohaldades ja jõustades nõuetekohaselt ELi kvaliteediraamistiku kriteeriume usaldusväärsetel ja ühtlustatud viisil kogu ELis;
37. võtab teadmiseks komisjoni kavatsuse kehtestada raamistik selliste tegevuste kindlaksmääramiseks, mis selgelt eemaldavad süsinikku atmosfäärist; rõhutab, et see uus seire-, aruandlus- ja kontrolliraamistik peaks pärast seda, kui on tõestatud selle tõhusus ja usaldusväärsus kestliku ja pikaajalise süsiniku eemaldamise saavutamisel, olema aluseks edasistele meetmetele, et stimuleerida seda uut liiki süsiniku eemaldamise tegevust;

VI. Süsinikuringluse rahastamine

38. rõhutab, et süsinikdioksiidi eemaldamise suurendamise meetmeid, kas siis looduslike süsiniku sidujate või tehnoloogiate kaudu, saab rahastada avaliku ja/või erasektori vahenditest; on seisukohal, et võiks uurida rahastamist väärtusahelast;
39. tuletab meelde, et ühise põllumajanduspoliitika raames eraldatud riiklikest vahenditest, ELi heitkogustega kauplemise süsteemist saadud tuludest ja muudest ELi programmidest, nagu programm LIFE, Ühtekuuluvusfond, programm „Euroopa horisont“, taaste- ja vastupidavusraha, õiglase ülemineku fond, saadud vahenditest saab juba toetada süsiniku sidumist ja bioloogilist mitmekesisust soodustavaid lähenemisviise metsades ja põllumajandusmaadel ning neid tuleks sel eesmärgil täiendavalt suunata;
40. kutsub komisjoni üles vaatama läbi praegused rahastamisvõimalused, et premeerida tavasid, millel on teaduslikult tõestatud kliima- ja keskkonnakasutamine ning mis toovad kaasa süsiniku sidumise kestliku ja pikaajalise suurenemise pinnases ja muudes biogeensetes süsinikureservuaarides, tagades samal ajal ühiskonnale kaasneva kasu; rõhutab, et kestlikke süsinikuringeid käsitlevaid teadusuuringuid ja innovatsiooni tuleks toetada ja rahastada, kasutades selleks erinevaid ELi rahastamisvahendeid, nagu programm LIFE ja programm „Euroopa horisont“ või innovatsioonifond;
41. kiidab heaks Euroopa Investeerimispanka suurenenud huvi kliima- ja keskkonnaalgatuste rahastamise vastu; kutsub üles looma sihtotstarbelist rahastamisvahendit, mis oleks täielikult kooskõlas Euroopa rohelise kokkuleppe eesmärkidega, et saavutada kestlik, ohutu, usaldusväärne ja püsiv süsiniku eemaldamine ning selged ökosüsteemide taastamise tulemused, mis toovad mitmekülgset kasu, vähendades samal ajal riske; nõuab, et see vahend oleks suunatud eelkõige väikeettevõtjatele, kuna neil puudub tavaliselt juurdepääs traditsioonilistele finantsteenustele;

---

²² Ettepanek võtta vastu määrus, millega kehtestatakse liidu raamistik süsiniku sidumise sertifitseerimiseks (COM(2022)672).

VII. Teadmiste jagamine ja koostöö

42. rõhutab vajadust suurendada koostööd ja teabevahetust ning parimate tavade jagamist sidusrühmade vahel, et edendada paremaid teadmisi ja sügavamat arusaamist süsinikuringetega seotud algatuste rakendamise võimalustest ja riskidest;
43. kutsub üles pakkuma metsanduses ja põllumajanduses nõuandeteenuseid, näiteks põllumajanduse teadmus- ja innovatsioonisüsteemi (AKIS) kaudu, et aidata laiemate teadmiste ja teabega toetada kestlikke tavaid, mis suurendavad süsiniku sidumist, edendades samal ajal bioloogilist mitmekesisust ja looduse taastamist, ning tagada lihtne juurdepääs sellele teabele, sealhulgas vajaduse korral digilahenduste abil; kutsub lisaks sellele AKISi üles looma teadmiste jagamise digiplatvorm, mis pakuks maahaldajatele tehnilist nõu ja annaks liikmesriikidele tagasisidet;
44. on seisukohal, et puuduvate teadmiste omandamine, eelkõige põllumajandustootjate ja metsandustöötajate hulgas, on süsinikku siduva põllumajanduse tõhususe ja kestlikkuse seisukohast väga oluline; kutsub komisjoni ja liikmesriike üles edendama teadmussiiret, kasutades selleks sihipäraseid koolitus- ja haridusprogramme koos juurdepääsuga spetsiaalsetele nõustamis- ja tugiteenustele, et suurendada süsinikku siduva põllumajanduse kasutuselevõttu maahaldajate, põllumajandustootjate ja metsandusettevõtjate seas; rõhutab ühistute eeliseid seoses investeeringute ja koostoimega, mille eesmärk on suurendada CO₂ eemaldamist; kutsub liikmesriike üles eraldama oma 2023.–2027. aasta maaelu arengukavades asjakohaseid vahendeid nõustamise ja tehnilise abi jaoks; kutsub komisjoni üles koos liikmesriikidega kiirendama nõustamist ja tehnilisi suuniseid, milles tuleb arvesse võtta kohalikke olusid;
45. rõhutab vajadust tõhustada rahvusvahelist koostööd kolmandate riikide ja rahvusvaheliste institutsioonidega, et edendada süsinikdioksiidi kestlikku eemaldamist ülemaailmsel tasandil ja aidata kaasa Pariisi kokkuleppe eesmärkide saavutamisele; toetab rahvusvahelist poliitilist koostööd ökosüsteemide kaitse ja taastamise piisava rahastamise tagamiseks;
  - o
  - o o
46. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule ja komisjonile.

SELETUSKIRI

Euroopa Komisjon avaldas 14. detsembril 2021. aastal teatise kestlike süsinikuringete kohta, milles on esitatud tegevuskava, kuidas töötada välja kestlikud lahendused süsiniku eemaldamise suurendamiseks atmosfäärist. Selleks et tasakaalustada meie CO₂ heite mõju, peab EL järsult vähendama oma sõltuvust fossiilsest süsinikust, laiendama süsinikku siduvat majandamist, et säilitada rohkem süsinikku looduses, ning edendama tööstuslike lahendusi süsiniku kestlikuks ja kontrollitavaks eemaldamiseks ja ringlussevõtuks. Suuremas koguses süsiniku eemaldamine atmosfäärist, ookeanidest ja rannikuäärsetelt märgaladelt ja selle säilitamine on oluline, et saavutada ELi õiguslikult siduv kohustus muutuda 2050. aastaks kliimanetraalseks, nagu on esile toodud Euroopa rohelises kokkuleppes.

Teatis sisaldab meetmeid, mille eesmärk on toetada ja täiustada **süsinikku siduvat majandamist** rohelise ärimudelina, et tasustada paremini maavaldajaid süsiniku sidumise ja bioloogilise mitmekesisuse kaitse eest. Süsinikku siduva majandamise algatused peaksid 2030. aastaks aitama toetada Euroopa looduslike süsiniku sidujaid; 2028. aastaks peaks igal maavaldajal olema juurdepääs tõendatud heite- ja eemaldamisandmetele ning süsinikku siduv majandamine peaks toetama 2030. aastaks kavandatud netoeemaldamise eesmärgi saavutamist, milleks on 310 miljonit CO₂ ekvivalenttonni maakasutussektoris.

Teatise teised eesmärgid on süsiniku ringlussevõtt jäätmevoogudest, säästvast biomassist või otse atmosfäärist, et kasutada seda fossiilse süsiniku asemel nendes majandussektorites, mis jäävad vältimatult süsinikust sõltuvaks, ning süsinikku eemaldavate lahenduste täiustamine, mis seovad atmosfäärist CO₂ ja talletavad selle pikaks ajaks, kas ökosüsteemides (looduskaitse ja süsinikku siduva majandamise lahenduste kaudu) või säilitatuna muul kujul (tööstuslike lahenduste kaudu), tagades samal ajal, et kooskõlas ettevaatusprintsipi ja põhimõttega „ei kahjusta oluliselt“ ei avaldata negatiivset mõju elurikkusele ega põhjustata ökosüsteemide seisundi halvenemist. Teatise eesmärk on ka arendada sinise süsinikuga seotud algatusi, nagu rannikuäärsetel märgaladel looduspõhiste lahenduste ja taastava vesiviljeluse kasutamine, ning pakkuda täiendavaid hüvesid ookeanide taaselustamisel ja hapniku tootmisel ning toiduga kindlustamisel.

Tööstussektoris tekkiva kestliku süsiniku puhul peaks 2028. aastaks iga tonn tööstussektori poolt kogutud, transporditud, utiliseeritud ja säilitatud CO₂ kajastuma aruandluses ja arvepidamises vastavalt selle päritolule; 2030. aastaks peaks vähemalt 20 % toodetes kasutatavast süsinikust pärinema kestlikest mittefossiilsetest allikatest ja 2030. aastaks tuleks igal aastal tehnoloogiliste lahenduste abil atmosfäärist eemaldada ja püsivalt säilitada 5 miljonit tonni CO₂. Komisjon teeb ettepaneku saavutada need eesmärgid, luues standardi süsiniku eemaldamiseks puiduehitustoodetest, avaldades integreeritud biomajanduse maakasutuse hinnangu, pakudes rahalist toetust tööstussektoris tekkiva kestliku süsiniku eemaldamiseks innovatsioonifondi ja programmi „Euroopa horisont“ projektikonkursside kaudu, avaldades uuringu CO₂ transportimise võrgu kohta ja ajakohastades süsiniku kogumise ja säilitamise direktiivi suunisdokumente ning korraldades iga-aastase süsinikdioksiidi kogumise, utiliseerimise ja säilitamise foorumi.

Lisaks on komisjon teatanud, et teeb 2022. aasta lõpuks ettepaneku süsiniku eemaldamise ELi õigusraamistiku kohta (seire, aruandlus ja tõendamine), mis peaks tagama selliste süsinikku

siduva majandamise ja tööstuslike lahenduste läbipaistva kindlakstegemise, millega ühemõtteliselt eemaldatakse atmosfäärist süsinikku.

Raportöör kiidab Euroopa Komisjoni teatise heaks ja teeb ettepaneku koostada algatusraport, mis koosneb kuuest peatükist: üldkaalutlused, süsinikku siduv majandamine, süsiniku kogumine ja säilitamine, süsiniku eemaldamise sertifitseerimine, süsinikuringete rahastamine ja koostöö kõnealuses valdkonnas.

Põllumajandus- ja metsandussektori esmatahtis eesmärk peab jätkuvalt olema toiduainete tarnekindlus ja taastuvad toorained. Raportöör soovib seetõttu rõhutada, et süsinikku siduv majandamine võib olla täiendav ja vabatahtlik võimalus põllumajandus- ja metsandustootmise meetodite puhul ning seega ka osa lahendusest selles valdkonnas. Raportöör on seisukohal, et meetmed süsinikuringlusesse investeerimiseks peavad olema atraktiivsed, paindlikud ja lihtsalt rakendatavad. Sihipärane tootmisest kõrvale jätmise ei ole igal juhul õige lähenemisviis. Lisaks soovib raportöör rõhutada, et süsinikku siduva majandamise kaudu kättesaadavaid sertifikaate tuleks jagada ainult nendele ettevõtjatele põllumajanduse väärtusahelas, kes on oluliselt kaasa aidanud kliimamuutuste leevendamisele ja jätkavad seda, et vältida rohepesu.

Raportöör kiidab heaks süsiniku eemaldamise sertifitseerimise raamistiku ja rõhutab oma raportis, et see tuleks kavandada võimalikult lihtsana ega tohiks kaasa tuua ebaproportsionaalset halduskoormust maa ja metsa valdajatele ning omanikele.

Raportöör rõhutab samuti, et on äärmiselt oluline võtta arvesse liikmesriikide erinevaid lähtekohti ja tingimusi, kuna neil on olemas vajalik oskusteave riiklikul ja kohalikul tasandil.

Lõpetuseks on raportöör süsiniku kogumise, säilitamise ja kasutamise puhul kindel, et need tulevased tehnoloogiad võivad mängida väga olulist rolli kliimaneutraalsuse saavutamisel. Sellele vaatamata tuleks arvesse võtta, et mõnes liikmesriigis ei ole süsinikdioksiidi kogumine ja säilitamine lubatud ning seetõttu peaks Euroopa Komisjon esitama piisavalt andmeid süsiniku kogumise ja säilitamise pikaajalise mõju kohta.

27.10.2022

TÖÖSTUSE, TEADUSUURINGUTE JA ENERGEETIKAKOMISJONI ARVAMUS

keskkonna-, rahvatervise ja toiduohutuse komisjonile

kestlike süsinikuringete kohta
(2022/2053(INI))

Arvamuse koostaja (*): Seán Kelly

(*) Kaasatud komisjon – kodukorra artikkel 57

ETTEPANEKUD

Tööstuse, teadusuuringute ja energeetikakomisjon palub vastutaval keskkonna-, rahvatervise ja toiduohutuse komisjonil lisada oma resolutsiooni ettepanekusse järgmised ettepanekud:

- A. arvestades, et Euroopa kliimamääruses nõutakse, et kasvuhoonegaaside heide ja sidumine oleksid hiljemalt 2050. aastaks tasakaalus, et saavutada seejärel negatiivsed heitkogused;
- B. arvestades, et iga tonn fossiilset CO₂, mida ei eraldu, on parim panus kliimaeesmärkide saavutamisse; arvestades, et kliimaneutraalsuse saavutamiseks hädavajalik töötada kestlikult ja ohutult välja ja võtta kasutusele CO₂ sidumise lahendused ning järgmise kümne aasta jooksul on vaja märkimisväärset sihipärast toetust süsinikdioksiidi kogumiseks, kasutamiseks ja säilitamiseks;
- C. arvestades, et tagamaks kasvuhoonegaaside heite ja sidumise tasakaalustamine hiljemalt 2050. aastaks, et saavutada seal negatiivsed heitkogused, on vaja ergutada süsinikdioksiidi kogumise ja kasutamise tehnoloogiaid, eelkõige süsinikdioksiidi sidumise tehnoloogiaid;
- D. arvestades, et ELi kliimaneutraalsuse eesmärgi saavutamiseks on vaja 2050. aastaks koguda CO₂ 300-500Mt;
- E. arvestades, et valitsustevahelise kliimamuutuste rühma (IPCC) III tööühma viimases panuses kuuendasse hindamisaruandesse on süsinikdioksiidi kogumine ja säilitamine enamiku leevendamisviiside puhul kriitilise tähtsusega CO₂-heite vähendamise strateegia; arvestades, et IPCC III tööühma aruandes rõhutatakse ka seda, et süsinikdioksiidi kogumise ja säilitamise kasutuselevõtt jääb oluliselt maha ülemaailmsete kliimamuutuste leevendamise eesmärkide saavutamiseks vajalikust ajakavast;
- F. arvestades, et Londoni protokolliga keelatakse CO₂ piiriülene merevedu; arvestades, et seda piirangut käsitleva 2009. aasta muudatusettepaneku on vastu võtnud ainult viis ELi liikmesriiki;

- G. arvestades, et poliitikas tuleks eristada biogeenseid ja fossiilse süsiniku tsükleid; arvestades, et fossiilset süsinikku tuleb võimalikult kiiresti vähendada nullilähedasele tasemele;
- H. arvestades, et „Euroopa horisont“ soodustab ka edaspidi uuenduslike käsitusi, eelkõige suuremahulise teadusuuringute ja innovatsiooni Euroopa missiooni „Euroopa mullakokkulepe“, samuti selle teemavaldkondade ja Euroopa Innovatsiooninõukogu kaudu;
1. väljendab heameelt komisjoni 15. detsembri 2021. aasta teatise üle kestlike süsinikuringete kohta (COM(2021)0800);
  2. tuletab meelde, et Euroopa kliimamääruses on seatud eesmärk saavutada hiljemalt 2050. aastaks kasvuhoonegaaside netonullheide, ning tunnistab, et sellest kümnendist on vaja oluliselt vähendada sõltuvust fossiilsest süsinikust, ning kavandab süsinikku siduva põllumajanduse uusi mudeleid; tuletab meelde, kui oluline on võidelda toodetes sisalduva süsinikuga;
  3. toetab komisjoni lähenemisviisi CO₂ sidumisele enne 2030. aastat ja kliimaarvestuse parandamisele 2028. aastaks;
  4. toonitab veel kord, kui tähtis on programmi „Euroopa horisont“ missioonide ja Euroopa Innovatsiooninõukogu roll, et tugevdada teadusuuringuid läbimurdelise tehnoloogia ja pöordeliste uuenduslike lahenduste huvides, tagades samal ajal keskkonna ja inimeste tervise kõrgel tasemel kaitse, ning uurides muu hulgas ka kogumis-, transportimis-, säilitamis- või taaskasutamistehnoloogiaid ning tehnilisi ja looduspõhiseid süsinikdioksiidi sidumise ja säilitamise võimalusi; toetab Euroopa Innovatsiooninõukogu „Accelerator“ väljakutset „Eesmärk 55“ säästva põllumajanduse arendamiseks ja laiendamiseks, et suurendada vastupanuvõimet kliimamuutustele, vähendada lämmastiku- ja metaaniheidet ning suurendada süsinikuvaru mullas;
  5. nõuab tungivalt uuenduslike lahenduste edendamist, et täita roheline kokkuleppe raames kliima, bioloogilise mitmekesisuse ja nullsaaste valdkonnas võetud kohustused, ning palub, et teadusuuringutes keskendutaks maapiirkondade toetamisele ja tervislikule toidule õiglase juurdepääsu tagamisele; ergutab komisjoni ja liikmesriike tagama valdkondadevahelist koostööd riiklike ja piirkondlike teadusasutuste, teadlaste, põllumajandustootjate ning väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate vahel, et saavutada jätkusuutlikud toidu- ja põllumajandussüsteemid;
  6. on seisukohal, et süsinikdioksiidi kogumine ja säilitamine võib mängida rolli vältimatute heitkoguste kogumisel ning ohutul ja püsival säilitamisel, kui puuduvad otsesed heitkoguste vähendamise võimalused; leiab, et innovatsioonifondi tuleks senisest enam kasutada vähese süsinikuheitega uuendusliku tehnoloogia mastaapseks kasutuselevõtuks, et toetada tööstuslikku süsinikdioksiidi sidumist ning CO₂ heite hinnaavahe lepingute võimalust, mis on üks vahendeid uuenduslikesse keskkonnahoidlikesse tehnoloogiatesse investeerimiseks ning CO₂ sidumiseks ja säilitamiseks; kutsub komisjoni üles innovatsioonifondi kaudu paremini toetama tööstuse CO₂ sidumist;
  7. rõhutab, et süsinikdioksiidi sidumine on osa kliimamuutuste probleemi lahendusest,

kuid see ei tohiks asendada heitkoguste vähendamise meetmeid, ning märgib, et lisaks heitkoguste vähendamisele tuleb suurendada ka süsiniku sidujaid; rõhutab, et jäätmevoogudest, säästvatest biomassiallikatest või otse atmosfäärist pärit süsinik tuleb ringlusse võtta; tunnistab bioenergia tähtsust koos süsinikdioksiidi kogumise ja säilitamisega (BECCS) ELi kliimaeesmärkide saavutamiseks, eemaldades atmosfäärist süsinikdioksiidi; kutsub komisjoni üles paremini toetama ringlussevõttust ja biogeenset päritolust pärineva süsiniku kasutamist;

8. rõhutab, et paljud ringluses olevad tooted kujutavad endast üldiselt suurt süsinikuhooldlat, kust süsinik vabaneb sageli toote kasutuselt kõrvaldamise etapis; kutsub komisjoni üles toetama selliste algatuste tööstuslikku laiendamist, mille eesmärk on asendada fossiilne süsinik järk-järgult kestlike taastuvallikatest toodetud ja ringlussevõetud süsiniku voogudega, kasutades selleks rahalist toetust ja reguleerimist; väljendab heameelt mittefossiilsest süsinikust pärinevate plastide ja kemikaalide 20 % eesmärgi üle; rõhutab, et seda eesmärki on võimalik saavutada ainult siis, kui ELi õigusaktidega luuakse toetav raamistik, eristades süsiniku päritolu; kutsub komisjoni üles kehtestama kestliku mittefossiilse süsiniku osakaalu arvutamise metoodika;
9. kordab, et ühes sektoris tehtud edusammud ei tohiks kompenseerida vähest edasijõudmist teistes sektorites; toetab süsinikdioksiidi kogumise ja kasutamise ning säästvate sünteetiliste kütuste või muude mittefossiilsete CO₂-toodete tootmise tehnoloogiliste lahenduste edasist edendamist, sealhulgas rahaliste stiimulite kaudu; kutsub komisjoni üles esitama koostöös tööstussektorite ja sidusrühmadega, sealhulgas kodanikuühiskonna organisatsioonidega, kes on seotud CO₂ sidumise tavade ja tehnoloogiatega, konkreetseid lahendusi ja algatusi, mille eesmärk on asendada fossiilne süsinik kestlike ringlussevõetud süsinikuvoogudega;
10. kordab, et kasvuhoonegaaside sidumist looduslike CO₂ sidujatega on raske arvutada ja see on potentsiaalselt tagasipööratav ning et kliimamuutused suurendavad veelgi ohtu, et nende sidumine looduslike CO₂ sidujatega pöördub vastupidiseks;
11. rõhutab, kui tähtis on Euroopa juhtpositsioon, ning et on vaja konkurentsivõimelist süsinikdioksiidi kogumise, säilitamise ja kasutamise turgu ja CO₂ sidumist koos rahaliste stiimulitega, mis toetavad ärielist kasutuselevõttu enne 2030. aastat, koos selgete määratluste ja kaitsemeetmetega; rõhutab lisaks energiasäästu ja energiatõhususe meetmete tähtsust ELi majanduse elektrifitseerimisel ja taastuvate energiaallikate edendamisel;
12. kutsub komisjoni üles võtma 2023. aasta lõpuks vastu süsinikdioksiidi kogumise ja säilitamise strateegia, sealhulgas põhjaliku kava ja eesmärgid, et tagada nende tehnoloogiate kasutuselevõtt Euroopa CO₂ heite vähendamiseks vajaliku aja jooksul; kutsub komisjoni üles töötama välja ühised standardid CO₂ sidumisest tuleneva kasu või kahju seireks, aruandluseks ja kontrollimiseks tugeva andmekogumisvõrgustiku kaudu, tagades süsinikku siduva majandamise eduka suurendamise ja luues pikaajalised äriperspektiivid; rõhutab, et komisjoni tulevane ettepanek süsinikdioksiidi sidumise sertifitseerimise kohta peaks täiendama heitkoguste vähendamise pingutusi ning selles tuleks selgelt eristada lühiajalist sidumist ja pikaajalist sidumist; rõhutab, et neid sidumise liike ei tohiks omavahel asendada;

13. rõhutab, et süsinikdioksiidi sidumise poliitikaamistiku oluline element on uute CO₂ transpordi- ja säilitamisvõrkude ja -taristute arendamine ELis, ühendades tööstuslikud heitetekitajad CO₂ säilitamisvõimsusega, et saavutada CO₂ heite vähendamine raskesti vähendatavates sektorites ning süsinikdioksiidi sidumine seoses bioenergia tootmisel CO₂ kogumise ja säilitamisega (BECCS) ja CO₂ kogumisega otse atmosfäärist (DAC); kutsub komisjoni üles koostama selgete vahe-eesmärkidega kava, et arendada süsinikdioksiidi kogumise ja säilitamise strateegia raames välja Euroopas vajalik süsinikdioksiidi säilitamise ja transpordi infrastruktuur, sealhulgas arendada CO₂ kogumise ja säilitamise tööstusklasteid koos CO₂ ühise transpordi- ja säilitamistaristuga, luues aluse CO₂ võrkude edasiseks laiendamiseks kooskõlas netonullheite stsenaariumitega ning eesmärgiga toetada mastaabisäästu ja hõlbustada süsinikdioksiidi kogumist arvukamate väiksematel tööstusrajatistel; kutsub komisjoni üles koordineerima liikmesriikide riiklike säilitamisressursside kaardistamist ja astuma samme, et teha kindlaks majanduslikult tasuvad säilitamiskohad; nõuab tungival, et komisjon julgustaks liikmesriike ratifitseerima Londoni protokoll muudatust; kutsub komisjoni üles töötama välja suunised kahepoolsete lepingute jaoks, mis käsitlevad süsinikdioksiidi ekspordi ja impordi lubasid säilitamise eesmärgil;
14. rõhutab, et sektorid, kus heidet on raske vähendada, võivad muutuda fossiilsest süsinikust vähem sõltuvaks, kasutades biogeenset päritolu taastuvat süsinikku; toetab ja edendab biogeenset päritolu taastuva süsiniku säästvat hankimist ning märgib, et see peaks eelistatavalt pärinema biogeensetest jäätmematerjalidest; toetab seda, et biogeenset päritolu taastuvat süsinikku kasutatakse lähteainena, mitte kütusena tööstusharudes, kus heite vähendamine on raske;
15. kutsub komisjoni üles esitama ettepaneku süsinikdioksiidi sidumise, sealhulgas süsinikdioksiidi kogumise, kasutamise ja säilitamise raamistiku kohta, millel oleksid selged eesmärgid, näiteks Euroopas kogutud ja säilitatud süsinikdioksiidi koguse või Euroopa üldise säilitusvõimsuse kohta, ning mis sisaldaks teaduslikke olulusringil põhinevaid seire-, aruandluse- ja kontrollinõudeid ning CO₂ tarneahelaga seotud kaalutlusi, mis on piisavalt paindlikud, et võtta arvesse uusi tehnoloogiaid, arvestades samas ka sidumisprotsessi eelneva ja järgneva etapi heiteid;
16. kutsub komisjoni üles esitama lühiajalisi meetmeid, et laiendada süsinikku siduvat põllumajandust (sh sinise süsinikuga seotud majandust) kui ärimudelit, mis motiveerib kasutama selliseid looduslike ökosüsteemide tavaid, mis suurendavad süsiniku sidumist, ning tugevdama uut tööstuslikku väärtusahelat süsiniku kestlikuks kogumiseks, ringlussevõtuks, transpordiks ja säilitamiseks.

TEAVE VASTUVÕTMISE KOHTA NÕUANDVAS KOMISJONIS

Vastuvõtmise kuupäev	26.10.2022
Lõpphääletuse tulemus	+: 43 -: 11 0: 5
Lõpphääletuse ajal kohal olnud liikmed	Matteo Adinolfi, Nicola Beer, François-Xavier Bellamy, Hildegard Bentele, Tom Berendsen, Vasile Blaga, Michael Bloss, Marc Botenga, Cristian-Silviu Buşoi, Jerzy Buzek, Josianne Cutajar, Nicola Danti, Marie Dauchy, Christian Ehler, Valter Flego, Niels Fuglsang, Lina Gálvez Muñoz, Jens Geier, Nicolás González Casares, Christophe Grudler, Robert Hajšel, Ivo Hristov, Romana Jerković, Eva Kaili, Seán Kelly, Łukasz Kohut, Zdzisław Krasnodębski, Miapetra Kumpula-Natri, Thierry Mariani, Marisa Matias, Georg Mayer, Marina Mesure, Dan Nica, Niklas Nienaaß, Ville Niinistö, Johan Nissinen, Mauri Pekkarinen, Pina Picierno, Clara Ponsatí Obiols, Manuela Ripa, Robert Roos, Sara Skytvedal, Beata Szydło, Patrizia Toia, Isabella Tovaglieri, Henna Virkkunen, Pernille Weiss
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliikmed	Andrus Ansip, Franc Bogovič, Pilar del Castillo Vera, Klemen Grošelj, Ladislav Ilčić, Elena Lizzi, Luděk Niedermayer, Jutta Paulus, Bronis Ropė, Jordi Solé
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliikmed (art 209 lg 7)	Andrey Kovatchev, Aušra Maldeikienė

TEAVE VASTUVÕTMISE KOHTA VASTUTAVAS KOMISJONIS

Vastuvõtmise kuupäev	1.3.2023
Lõpphääletuse tulemus	+: 64 -: 6 0: 8
Lõpphääletuse ajal kohal olnud liikmed	Maria Arena, Bartosz Arłukowicz, Margrete Auken, Simona Baldassarre, Marek Paweł Balt, Traian Băsescu, Aurélie Beigneux, Hildegard Bentele, Sergio Berlato, Alexander Bernhuber, Michael Bloss, Delara Burkhardt, Sara Cerdas, Mohammed Chahim, Tudor Ciuhodaru, Maria Angela Danzi, Esther de Lange, Christian Doleschal, Bas Eickhout, Cyrus Engerer, Agnès Evren, Hélène Fritzon, Malte Gallée, Gianna Gancia, Andreas Glück, Catherine Griset, Teuvo Hakkarainen, Anja Hazekamp, Martin Hojsík, Jan Huitema, Yannick Jadot, Adam Jarubas, Ewa Kopacz, Joanna Kopcińska, Peter Liese, Sylvia Limmer, Javi López, César Luena, Liudas Mažylis, Marina Measure, Tilly Metz, Dolores Montserrat, Alessandra Moretti, Ville Niinistö, Ljudmila Novak, Grace O’Sullivan, Jutta Paulus, Stanislav Polčák, Jessica Polfjärd, Erik Poulsen, Luisa Regimenti, María Soraya Rodríguez Ramos, Christine Schneider, Ivan Vilibor Sinčić, Maria Spyrali, Nicolae Ștefănuță, Nils Torvalds, Edina Tóth, Véronique Trillet-Lenoir, Achille Variati, Petar Vitanov, Alexandr Vondra, Mick Wallace, Pernille Weiss, Emma Wiesner, Michal Wiezik, Anna Zalewska
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliikmed	Beatrice Covassi, Romana Jerković, Stelios Kypourouopoulos, Marisa Matias, Dan-Ștefan Motreanu, Idoia Villanueva Ruiz
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliikmed (art 209 lg 7)	Marie Dauchy, Luke Ming Flanagan, Marina Kaljurand, Alice Kuhnke, Katarína Roth Nevedálová

NIMELINE LÖPPHÄÄLETUS VASTUTAVAS KOMISJONIS

43	+
ECR	Ladislav Ilčić, Zdzisław Krasnodębski, Beata Szydło
ID	Matteo Adinolfi, Elena Lizzi, Georg Mayer, Isabella Tovaglieri
PPE	François-Xavier Bellamy, Hildegard Bentele, Tom Berendsen, Vasile Blaga, Franc Bogovič, Cristian-Silviu Buşoi, Jerzy Buzek, Pilar del Castillo Vera, Christian Ehler, Seán Kelly, Andrey Kovatchev, Aušra Maldeikienė, Luděk Niedermayer, Sara Skyttedal, Henna Virkkunen, Pernille Weiss
RENEW	Andrus Ansip, Nicola Beer, Nicola Danti, Valter Flego, Klemen Grošelj, Mauri Pekkarinen
S&D	Josianne Cutajar, Niels Fuglsang, Lina Gálvez Muñoz, Jens Geier, Nicolás González Casares, Robert Hajšel, Ivo Hristov, Romana Jerković, Eva Kaili, Łukasz Kohut, Miapetra Kumpula-Natri, Dan Nica, Pina Picierno, Patrizia Toia

11	-
ECR	Robert Roos
THE LEFT	Marc Botenga, Marisa Matias, Marina Mesure
VERTS/ALE	Michael Bloss, Niklas Nienäb, Ville Niinistö, Jutta Paulus, Manuela Ripa, Bronis Ropé, Jordi Solé

5	0
ECR	Johan Nissinen
ID	Marie Dauchy, Thierry Mariani
NI	Clara Ponsatí Obiols
RENEW	Christophe Grudler

Kasutatud tähised:

+ : poolt

– : vastu

0 : erapooletu

27.10.2022

PÕLLUMAJANDUSE JA MAAELU ARENGU KOMISJONI ARVAMUS

keskkonna-, rahvatervise ja toiduohutuse komisjonile

kestlike süsinikuringete kohta
(2022/2053(INI))

Arvamuse koostaja (*): Martin Hlaváček

(*) Kaasatud komisjon – kodukorra artikkel 57

ETTEPANEKUD

Põllumajanduse ja maaelu arengu komisjon palub vastutaval keskkonna-, rahvatervise ja toiduohutuse komisjonil lisada oma resolutsiooni ettepanekusse järgmised ettepanekud:

- A. arvestades, et kliimanetraalsuse saavutamine nõuab neutraalsust maakasutussektoris ning põllumajandus- ja metsandussektoris tekkivate kasvuhoonegaaside heite vähendamist, kuid samal ajal tuleb tagada ELi strateegiline toiduga kindlustatus;
  1. peab tervitatavaks strateegias „Talust taldrikule“ ja ELi uues metsastrateegias välja kuulutatud süsinikku siduva majandamise algatust, mille eesmärk on saavutada kliimanetraalsus aastaks 2050 (nagu on sätestatud Euroopa kliimamääruses) ning kogu ELi maakasutussektoris aastaks 2035 ning mille eesmärk on seega muuta ELi põllumajanduse CO₂ heite saldo negatiivseks, kuna see säilitaks rohkem süsinikku kui heidaks atmosfääri; rõhutab, et süsiniku ulatuslik netosidumine on võimalik süsinikku siduvate lahenduste kasutuselevõtu ja hõlbustamise kaudu;
  2. rõhutab, et iga sektor peab eelkõige iseseisvalt vähendama oma CO₂ heidet ja kasutama teiste sektorite, näiteks põllumajanduse ja metsanduse säilitamise suutlikkust ainult heidete puhul, mida ei ole võimalik vähendada;
  3. rõhutab, kui oluline on süsinikku siduv majandamine ELi põllumajanduse uue võimaliku ärimudelina, mis võib pakkuda uusi ja täiendavaid sissetulekuallikaid hüvitusena täiendavate tulemuste eest, mis on saavutatud lisameetmetega, millega tõhustatakse kliimamuutuste leevendamist ja heite vähendamist stiimulitel põhinevate kliimasõbralike ja elurikkust soodustavate põllumajandus- või metsamajandamistavade abil; märgib, et need on lõppkokkuvõttes pigem turupõhised kui avaliku sektori rahastamisest sõltuvad ning pakuvad põllumajanduskultuuride ja loomakasvatusega tegelevatele maavaldajatele võimalusi maa- ja äärepoolsetes piirkondades; rõhutab, et kogu toiduainete väärtusahelas võetud kohustused on olulised tagamaks, et põllumajandustootjad saavad õiglase hüvitise vastavalt nende osale turuväärtuses;
  4. rõhutab vajadust võtta kliimamuutuste leevendamise tavade hindamisel arvesse eeltööd selles küsimuses, liikmesriikide erinevaid lähtepositsioone ja tingimusi ning seda, mis

süsinikuga kliimamuutuste tõttu tekkida võivates eri olukordades, nagu üleujutused ja põud, võib juhtuda;

5. rõhutab vajadust tagada, et on olemas üks ühtne turustruktuur, mille on välja töötanud komisjon ja kus on võimalik kaubelda arvestusühikutega ja neid keskselt kontrollida, välistades alternatiivsete turgude loomise, mis võivad õhnestada tõeliste CO₂ arvestusühikute väärtust;
6. rõhutab, et avaliku ja erasektori sertifitseerimissüsteemidel on vaja lisaks ühises põllumajanduspoliitikas ette nähtud rahaliselt atraktiivsetele stiimulitele luua või hõlbustada uusi stiimuleid maavaldajate, eelkõige põllumajandustootjate, metsandusettevõtjate, ühistute, kogukondade ja kohalike omavalitsuste tasandil, et hõlbustada või kiirendada süsinikku siduva majandamise kasutuselevõttu, kehtestades avaliku sektori vahenditest ökosüsteemi teenuste maksed ja võimaldades erasektori vahenditest rahastamist, et toetada süsiniku sidumise sertifitseerimise eri eeliseid; väljendab heameelt võimaluse üle laiendada pakutavat rahalist toetust, sealhulgas erasektori pakutavat toetust; rõhutab, et sertifitseerimine peab põhinema teaduslikult usaldusväärsetel nõudmistel ja arvepidamiseeskirjadel mõõtmise kvaliteedi, seirestandardite, aruandlusprotokollide ja kontrollivahendite osas, tagades keskkonnavalase teravilkkuse ning vältides negatiivset mõju elurikkusele ja ökosüsteemidele;
7. rõhutab, et põllumajandustootjatele õiglastele hindadele juurdepääsu tagamine peaks olema prioriteet ja see on kõige asjakohasem viis toetada õiglast üleminekut positiivsetele põllumajandustavadele kliimamuutuste, elurikkuse ja toidu valdkonnas ning seega üleminekut kestlikkusele, toiduga kindlustatusele ja toiduga varustamise sõltumatusele, ning et süsinikku siduv majandamine peab selles suunas liikuma;
8. tuletab meelde asjaolu, et süsinikku siduva majandamise tavad toovad keskkonnavalaseid ja ühiskondlikke kaasnevaid hüvesid, näiteks vähendavad kasvuhooonegaaside heidet maakasutuse ja põllumajandustavade kaudu, millega seotakse süsinikku looduslikes sidujates, ning näiteks asjakohaselt kavandatud ja rakendatud säilitav põllumajandus, otsekülv, püüde- ja vahekultuurid, bioloogilist päritolu väetiste kasutamine, uuesti püsirohumaaks muutmine ja turbaalade taastamine, samuti säästev metsamajandamine ja agrometsandus ning uuenduslike tavade ja alternatiivide kasutamine põllukultuuride ja kariloomade tootmisel, nagu loomade toitumine ja heaolu, elurikkuse suurendamine, mulla kvaliteedi ja vee säilitamise parandamine, ökosüsteemi teenuste tõhustamine ja ELi põllumajanduse vastupanuvõime suurendamine; tunnistas vajadust hõlbustada täiustatud CO₂ kavade väljatöötamist, mille puhul võetakse arvesse teatavate süsinikku siduva majandamise tavadega seotud kaasnevaid hüvesid, mille eest peaks turg olema valmis maksma kõrgemat tasu;
9. rõhutab, et tarneahela praeguse häire kontekstis, mis on tingitud eelkõige COVID-19 pandeemiast ja Venemaa sõjast Ukraina vastu, on äärmiselt oluline vältida põllumajandustootjatele täiendava haldus- ja finantskoormuse tekitamist, ning kutsub komisjoni üles määrama kindlaks mehhanismid, millega hõlbustada üleminekut süsinikku siduva majandamise vabatahtlikule mudelile kõigi toidutarneahelas osalejate jaoks;

10. rõhutab, kui oluline on säilitada ühtsust kõigis ELi poliitikameetmetes, eelkõige ühises põllumajanduspoliitikas (ÜPP), et tagada eeltingimuste loomine süsinikku siduva majandamise vabatahtliku laiendamise jaoks, kasutades selleks sihtotstarbelisel turul välja antud süsiniku arvestusühikuid, mis võimaldavad erasektori vahenditega rahastada põllumajandustootjate rakendatavaid tavasid, ning võimaldada kõigile põllumajandustootjatele ja metsandusettevõtjatele võrdset juurdepääsu kõigis liikmesriikides; rõhutab, et see hõlmab süsinikku siduva majandamise integreerimist ÜPP riiklikesse strateegiakavadesse kooskõlas liikmesriikide käimasolevate hindamistega, et tagada kohalike looduslike tingimuste asjakohane arvessevõtmine; rõhutab lisaks, et uus süsinikdioksiidi kogumise ärimudel peab pakkuma ÜPP raames pakutavatele tavadele täiendavaid ja lisatavasid; rõhutab vajadust kaaluda parimat viisi põllumajandustootjate ja metsamajandajate innustamiseks ning mitte karistada neid, kes on juba teinud jõupingutusi süsiniku säilitamiseks oma mullas;
11. juhib tähelepanu sellele, et süsinikdioksiidi tonni hind on Euroopas 30–50 eurot, samas kui kolmandates riikides on see palju madalam; on seisukohal, et seetõttu on ELis vaja mitmeid positiivseid tavasid, et tagada Euroopa turu atraktiivsus;
12. tuletab meelde, et kogu ELis on üle 300 erinevas seisundis mullatüübi, mille suhtes kohaldatakse CO₂ sidumisel eri piiravaid tegureid, ning seetõttu tuleb mulla süsiniku sidumise alaseid teadusuuringuid toetada ja rahastada, näiteks programmide LIFE ja „Euroopa horisont“ kaudu;
13. rõhutab, kui oluline on luua lisaks olemasolevatele ÜPP fondidele uusi avaliku ja erasektori rahalisi vahendeid ja rahalisi stiimuleid, et ergutada heitkoguste vähendamise alast tegevust ning parandada maavaldajate ja muude sidusrühmade vahelist koostööd ja teadmussiiret ning nende koolitust; rõhutab ka avaliku sektori osalejate rolli, parimate tavade jagamist uuendatud põllumajanduse tootlikkust ja kestlikkust käsitleva Euroopa innovatsioonipartnerluse platvormi kaudu, seirest, aruandlusest ja kontrollist tulenevate lisakulude katmist ning paremat koostoimet eri ELi rahastamisprogrammide vahel, mis on olulised süsinikku siduva majandamise laiendamiseks ja 2050. aasta kliimaeesmärkide saavutamiseks;
14. rõhutab ÜPP vahendite tähtsust heitkoguste vähendamiseks mõeldud meetmete edendamisel, kuna need rahalised vahendid aitavad kaasa teadmiste ja koostöö edendamisele maavaldajate seas; rõhutab, et CO₂ säilitamist kasutatakse juba paljudes valdkondades ÜPP rakendamise kaudu; rõhutab, et maa- ja metsandussektoril on looduslik maksimaalne süsiniku säilitamise võime, mida ei ole veel nõuetekohaselt hinnatud, ning et süsiniku sidujate kiiruses ja seotava süsiniku säilitamises võrreldes mullast lähtuva heitega on olulisi erinevusi, mis on seotud konkreetsete mullatingimustega; märgib eelkõige, et anaeroobsete tingimuste tõttu tekib süsinikdioksiidi sidumine liigniisketes muldades ainult pinnakihis ning et põud võib mineraliseerida mullas sisalduva süsiniku või põhjustada muid kasvuhoonegaaside heitkoguseid;
15. märgib, et juurdepääs maale ja eelkõige maa hind on uute ja noorte põllumajandustootjate jaoks üks peamisi takistusi; kutsub komisjoni üles põhjalikult hindama süsinikku siduval majandamisel põhinevate süsinikuturgude mõju maale juurdepääsule;

16. rõhutab, et süsinikdioksiidi heitkoguste seiret, aruandlust ja kontrolli tuleb veel edasi arendada, et täpselt kajastada tegelike põllumajandusettevõtete olukorra konkreetseid üksikasju; peab tervitatavaks pühendumust tagada läbipaistvus ja aruandekohustus tänu usaldusväärsele ja teaduspõhisele ELi õigusraamistikule, millega reguleeritakse süsiniku lisakoguse sidumise ja süsiniku mullas säilitamise püsivuse mõõtmist, arvepidamist ja sertifitseerimist, mis on peamine tingimus, et tagada süsiniku sidumise lahenduste turupõhine kasutuselevõtt ja vältida topeltarvestust, kaitstes samal ajal ELi avaliku sektori vahendeid, kooskõlas Pariisi kokkuleppe artikliga 6 ja 2021. aasta Glasgow' tippkohtumise tulemustega;
17. peab tervitatavaks pühendumust tagada läbipaistvus ja aruandekohustus tänu süsiniku sidumise arvepidamiseks ja sertifitseerimiseks ette nähtud usaldusväärsele ja teaduspõhisele ELi õigusraamistikule ning sidusrühmadega konsulteerides tehtud mõjuhinnangule;
18. kutsub komisjoni üles selgelt määratlema täiendavuse kriteeriumid Euroopa sertifitseerimisraamistiku alusel arendatavate projektide jaoks; märgib, et need projektid peavad võimaldama rakendada kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamise ja süsinikdioksiidi sidumise tavasid, mis lähevad kaugemale:
  - kehtivatest õigusaktidest tulenevatest kohustustest;
  - mitmesugustest olemasolevatest stiimulitest, eelkõige majanduslikud stiimulid, olenemata nende päritolust;
  - asjaomasest tegevusvaldkonnas levinud tavadest;
19. toonitab, et süsinikku siduva majandamise uus sertifitseerimisraamistik peaks olema oma ülesehituselt võimalikult lihtne ega tohiks kaasa tuua ebaproportsionaalset halduskoormust maa- ja metsavaldajatele ning -omanikele; juhib tähelepanu sellele, et tulevases sertifitseerimisraamistikus tuleks arvesse võtta olemasolevaid riiklikke algatusi ja nende tegevstruktuure, säilitades need, mille tõhusus on tõestatud parimate olemasolevate teadusandmete kohaselt ja kooskõlas nõutavate kriteeriumidega; kutsub komisjoni üles laiendama mullaga seotud kasvuhoonegaaside heite vähendamise võimalusi keskkonnasõbralike põllumajandustavade edendamise kaudu ning on seisukohal, et hoolimata eraettevõtjate suurest vajadusest oma CO₂ jalajälge kindlalt tasakaalustada, tuleb vähendada kõigi sektorite heitkoguseid ning heite kompenseerimine CO₂ sidujate abil ei tohi seda eesmärki vähendada;
20. rõhutab vajadust võtta arvesse muid asjakohaseid rahvusvahelisi erasektori algatusi, seadmata ohtu ELi algatuse usaldusväärset ja rangust, ning ergutada ettevõtjatevahelisi turge kauplemise põllumajanduses seotud CO₂-ga või selliste põllukultuuride majandamise tavade edendamist, mis suurendavad süsiniku sidumist, näiteks taastav põllumajandus või muud säästlikkuskavad;
21. tunnistab vajadust keskenduda süsinikku siduva majandamise meetmetele, tuginedes kohalikele, piirkondlikele ja riiklikele andmetele, milles võetakse arvesse liikmesriikide eri kliima- ja mullatüpe ning maa majandamise tavasid;
22. rõhutab, et süsiniku sidumise kvantifitseerimiseks ja sertifitseerimiseks on vaja

- usaldusväärset sertifitseerimissüsteemi, mida saab kohaldada põllumajandusettevõtte tasandil ning millega välditakse rohepesu ja kasvuhoonegaaside heite ülekandumist; rõhutab vajadust edendada kvaliteetseid süsinikdioksiidi sidumise sertifikaate, mis suudavad tagada täiendavuse, püsivuse, topeltarvestuse vältimise, kestlikkuse ja autentsuse kriteeriumide täitmise, et tagada usaldusväärsus ja vältida petturlikke makseid ning stimuleerida paremaid maamajandamise tavasid, eesmärgiga tõhustada süsinikdioksiidi kogumist;
23. rõhutab turbaalade taassoostamise märkimisväärset CO₂ heite vähendamise potentsiaali; tunnistab, et selleks, et need meetmed toimiksid tõhusalt, peavad need toimima vabatahtlikkuse alusel ja täielikult tuleb premeerida vähendatud süsinikukoguse tegelikku väärtust, tunnistades samas ka olemasolevate tegevuste muutumisest tulenevat majanduslikku kahju;
  24. rõhutab, et komisjon peab paralleelselt süsiniku sidumise sertifitseerimise õigusraamistikuga kaaluma – nagu nõudis Euroopa Parlament oma 6. oktoobri 2020. aasta seisukohas ELi kliimaseaduse kohta – ka võimalusi kujundada turgu, millel kaubeldakse põllumajanduse heite sidumise ja leevendamise ühikutega, mida võetakse arvesse ELi heitkoguste vähendamise ja sidumise eesmärkide saavutamisel;
  25. palub komisjonil koostada põhjalik loetelu seiremeetoditest, nagu LiDAR ja süsinikdioksiidi voo mõõtmise tornid, mida liikmesriikides kasutatakse heitkoguste mõõtmiseks ja seireks põllumajandus- ja metsandussektoris;
  26. rõhutab, et kehtivad ja tulevased õigusaktid, millega muudetakse teatavad meetmed kohustuslikuks, ei tohiks välistada neid meetmeid süsinikku siduva majandamise tavadest lisaklausli alusel, õhnestades seega nende meetmete potentsiaali, mida saaks saavutada süsinikku siduva majandamise stimuleerimise kaudu;
  27. nõuab usaldusväärse, selge, läbipaistva ja kättesaadava meetodika loomist, mis põhineb usaldusväärsetel eelretsenseeritud teadustulemustel ja mis tagaks täpse ja pettusevaba seire, aruandluse ja kontrolli, et süsinikku siduvasse põllumajandusse investeeritud vahendid jõuaksid põllumajandustootjate ja metsandusettevõtjateni, mis hõlmaks selgelt nende heitkoguste vähendamist ja ei võimaldaks spekulatiivset kauplemist, kuid mis tagaks samas eri sektorites lisakoguste sidumise objektiivse mõõtmise ja sertifitseerimise, et luua süsinikdioksiidi (CO₂), dilaammastikoksiidi (N₂O) ja metaani (CH₄) arvutamise, kogumise, kasutamise ja säilitamise ühtlustatud kriteeriumid; rõhutab vajadust standardsete meetodikate ja eeskirjade järele süsiniku sidumisest tuleneva kasu või kao seire-, aruandluse ja kontrolli jaoks ning rõhutab, et erasektori sertifitseerimissüsteemid peavad suutma kohandada neid ühtlustatud meetodikaid kohalikele tingimustele, et hõlmata uusi tehnoloogiaid, tagades samal ajal võrdsed võimalused; rõhutab, et põllumajandusettevõtetes tuleks süsinikudiagnostika spetsialiste esialgu rahastada riiklikest vahenditest; rõhutab, kui oluline on innovatsiooni ja teadusuuringute suurem rahastamine ELi programmides;
  28. rõhutab, et rahalised stiimulid peaksid tulema eelkõige erasektori vahenditest ja premeerima maavaldajaid majandamistavade, tegelikult seotud süsiniku koguse või atmosfääririst rohkemal määral süsiniku sidumise eest; rõhutab, et avaliku sektori vahenditest ÜPP ja muude liidu programmide, näiteks programmi LIFE,

Ühtekuuluvusfondi, programmi „Euroopa horisont“, taaste- ja vastupidavusrahastu ning õiglase ülemineku fondi raames saab juba toetada süsiniku sidumist ja elurikkust soodustavaid lähenemisviise metsades ja põllumajandusmaadel ning neid vahendeid tuleks suurendada ja viia kooskõlla ÜPP toiduga kindlustatuse eesmärgiga;

29. rõhutab, et süsiniku säilitamise püsivus mullas on üks peamisi süsinikku siduva majandamisega seotud küsimusi kui tõhus viis piirata kasvuhoonegaaside kontsentratsiooni atmosfääris; märgib, et süsteem, millega premeeritakse süsiniku säilitamist mullas, kuid võimaldatakse selle süsiniku hilisemat eraldumist (karjamaade ülesküündmine, märgalade kuivatamine, suured lageraied jne), oleks kliimamuutuste vastases võitluses kasutu; tuletab eelkõige meelde, et maavaldajad vahetuvad ja lähevad pensionile ning et maa omamine ja rentimine on liikmesriikide pädevuses ning eeskirjad on liikmesriigiti väga erinevad; kutsub komisjoni üles hoolikalt hindama selliste küsimuste mõju seotud süsiniku säilitamisele ja püsivusele;
30. juhib tähelepanu püsiva säilitamisega seotud probleemidele ja eelkõige loodusõnnetuste tõttu tekkida võivale lekkele; on seisukohal, et komisjoni mudelis tuleb arvesse võtta nii rahalise kui ka õiguskindluse vajadust põllumajandustootjate puhul, kes on oma põllumajandusettevõtetes kasvuhoonegaaside heitkoguseid vähendanud või need kõrvaldanud;
31. rõhutab tootjaorganisatsioonide, näiteks põllumajandusühistute rolli põllumajandustavade ühisel rakendamisel, mis võimaldab organisatsioonide liikmetel edendada süsiniku sidumist kollektiivsel ja koordineeritud viisil, suurendades organisatsioonide tõhusust ning jagades rakendamise, seire, aruandluse ja kontrollimise kulusid;
32. rõhutab, et põllumajandustootjatele tuleb anda toetust nii jõupingutuste kui ka tulemuste eest, võttes arvesse, et loomulike asjaolude ja muutuste tõttu võivad tulemused ajas ja eri kohtade vahel erineda;
33. kutsub komisjoni üles tagama, et põllumajandustootjad kui esmased sidusrühmad oleksid täielikult kaasatud süsiniku sidumise sertifitseerimise standardimise raamistiku koostamisse, ning tagama, et raamistikus esinev halduskoormus oleks võimalikult väike;
34. kutsub komisjoni üles kasutama täiel määral ära eksperdirühma, mille ta kavatses moodustada, et saada kasu selles valdkonnas saadud kogemustest;
35. on seisukohal, et puuduvate teadmiste omandamine, eriti põllumajandustootjate ja metsandusettevõtjate poolt, on oluline, et luua süsinikku siduva majandamise kaudu süsiniku sidumise tõhus sertifitseerimisraamistik; kutsub liikmesriike üles edendama teadmussiiret, kasutades selleks sihipäraseid koolitus- ja haridusprogramme ning juurdepääsu spetsiaalsetele ja sõltumatutele nõustamis- ja tugiteenustele, et edendada maavaldajate, põllumajandustootjate ja metsandusettevõtjate seas süsinikku siduva põllumajanduse suuremat rakendamist ja põllumajanduslikes majapidamistes tekkiva heite vähendamist, sealhulgas agroökoloogia ja mahepõllumajanduse ning muude CO₂ heite vähendamist ja elurikkust soodustavate tavade ning looduspõhiste lahenduste kasutuselevõttu; kutsub sellega seoses liikmesriike üles eraldama oma 2023.–2027. aasta maaelu arengukavades piisavalt vahendeid nõustamiseks ja tehniliseks abiks;

36. on veendunud, et ühised ja koostööl põhinevad lähenemisviisid, ühine koolitus põllumajandusettevõttes, mullaproovide võtmine ja analüüsimine, tehingukulud, investeeringud uutesse masinatesse, mõõtmised ning seire-, aruandlus- ja kontrollivahendite kontrollikulud aitaksid suurendada süsinikku siduvat majandamist maavaldajate seas, eelkõige tulemuspõhiste süsinikku siduva majandamise kavade puhul;
37. kutsub komisjoni üles võtma arvesse noorte põllumajandustootjate eriolukorda, näiteks kapitali ja põllumajandusmaale juurdepääsu puudumist, et vältida süsinikku siduva majandamise ettepaneku negatiivseid kõrvalmõjusid, mis võiksid kahjustada noorte ettevõtlust põllumajanduses ja põlvkondade vahetumist;
38. väljendab heameelt komisjoni hiljuti loodud süsiniku sidumise eksperdirühma üle, mis koondab nii avaliku kui ka erasektori eksperte süsiniku sidumise valdkonnas, hõlmates nii tööstuslikke kui ka looduspõhiseid süsiniku sidumise algatusi (süsinikku siduv majandamine); kutsub komisjoni üles edastama ja levitama eksperdirühma väljundit, eelkõige teadmiste vahetamise ja parimate tavade osas;
39. rõhutab rolli, mida omab bioenergia tootmine CO₂ kogumise ja säilitamisega, mille käigus biogeenset süsinikku põletatakse või kääratakse, – eesmärk on teha kättesaadavaks nii era- kui avaliku sektori rahalisi vahendeid lisaabinõuna süsiniku sidumiseks atmosfäärist; tuletab meelde vajadust bioenergia tootmist koos CO₂ kogumise ja säilitamisega täiendavalt uurida, et kontrollida selle tehnoloogia usaldusväärsust; rõhutab ka bioenergia tootmise CO₂ kogumise ja säilitamisega rolli süsiniku täiendaval eemaldamisel bioenergiast, et tekitada tõeliselt negatiivseid heitkoguseid; märgib, et toimiv CO₂-turg tekitab vajaduse parema tehnoloogia ja innovatsiooni järele bioenergia tootmise CO₂ kogumise ja säilitamisega tavades;
40. tuletab seetõttu eelkõige väetistega seoses uuesti meelde Euroopa Parlamendi 24. märtsi 2022. aasta resolutsiooni ELi kiireloomulise tegevuskava vajaduse kohta toiduga kindlustatuse tagamiseks ELis ja väljaspool seda Venemaa sissetungi tõttu Ukrainasse;
41. nõuab, et soodustataks uuenduslike, kestlike, ringluspõhiste ja kauakestvate bioressursipõhiste süsinikusisaldusega toodete kasutamist, mis leevendavad kliimamuutusi süsiniku hoidmisega ringbiomajanduses, tehes selleks muu hulgas vajadusel asjakohaseid muudatusi asjakohases ELi õigusraamistikus ning võttes arvesse kaudseid ja tarneahela heitkoguseid, mis on seotud nende heitkogustega kaasneva sidumise, biomassi tootmise, transpordi, rafineerimise, kogumise ja säilitamisega ning tuginedes komisjoni ettepanekus lõpetada sõltuvus Venemaa fossiilkütustest enne 2030. aastat (kava „REPowerEU“) esitatud poliitikale, mille eesmärk on soodustada biometaani kasutamist, kooskõlas kestlikkuskriteeriumidega, ja kasutades süsiniku sidumisel tekkivaid kääritudsaadusi; rõhutab, et Euroopa süsinikku siduva majandamise mudel peaks olema realistlik ja proportsionaalne ning hõlmama asjakohaseid bioressursipõhiseid ja uuenduslikke tooteid, kaasa arvatud neid, mis on valmistatud kõrvalsaadustest ja jääkidest, kui on olemas teaduslikult tõestatud, tõeline ja kontrollitav kauakestev süsiniku sidumise mõju, mida toetavad usaldusväärsed eelretsenseeritud teadustulemused;
42. rõhutab ka vajadust arendada põllumajandusettevõtetes teadusuuringuid ja

innovatsiooni, et tagada, et põllumajandustootjad rakendavad positiivseid tavasid, eelkõige uuenduslikke loomasöötasid või niisutuslahendusi kasutades;

43. kutsub komisjoni üles tegelema olemasolevate õiguslike tõketega, et tagada põllumajandustootjatele võimalus tõhusalt taaskasutada loomasõnnikut, et aidata kaasa mullas orgaanilise süsiniku koguse suurendamisele.

TEAVE VASTUVÕTMISE KOHTA NÕUANDVAS KOMISJONIS

Vastuvõtmise kuupäev	25.10.2022
Lõpphääletuse tulemus	+: 36 -: 10 0: 1
Lõpphääletuse ajal kohal olnud liikmed	Mazaly Aguilar, Clara Aguilera, Atidzhe Alieva-Veli, Álvaro Amaro, Attila Ara-Kovács, Carmen Avram, Adrian-Dragoş Benea, Benoît Biteau, Daniel Buda, Isabel Carvalhais, Asger Christensen, Ivan David, Jérémy Decerle, Salvatore De Meo, Herbert Dorfmann, Luke Ming Flanagan, Dino Giarrusso, Martin Häusling, Martin Hlaváček, Krzysztof Jurgiel, Jarosław Kalinowski, Elsi Katainen, Camilla Laureti, Gilles Lebreton, Norbert Lins, Elena Lizzi, Chris MacManus, Colm Markey, Marlene Mortler, Ulrike Müller, Maria Noichl, Juozas Olekas, Eugenia Rodríguez Palop, Bronis Ropé, Bert-Jan Ruissen, Anne Sander, Simone Schmiedtbauer, Annie Schreijer-Pierik, Veronika Vrecionová, Sarah Wiener, Juan Ignacio Zoido Álvarez
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliikmed	Franc Bogovič, Rosanna Conte, Marie Dauchy, Anna Deparnay-Grunenberg, Alin Mituța
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliikmed (art 209 lg 7)	Estrella Durá Ferrandis

NIMELINE LÖPPHÄÄLETUS NÕUANDVAS KOMISJONIS

36	+
ECR	Mazaly Aguilar, Krzysztof Jurgiel, Bert-Jan Ruissen, Veronika Vrecionová
ID	Rosanna Conte, Marie Dauchy, Gilles Lebreton, Elena Lizzi
PPE	Álvaro Amaro, Franc Bogovič, Daniel Buda, Salvatore De Meo, Herbert Dorfmann, Jarosław Kalinowski, Norbert Lins, Colm Markey, Marlene Mortler, Anne Sander, Simone Schmiedtbauer, Annie Schreijer-Pierik, Juan Ignacio Zoido Álvarez
RENEW	Atidzhe Alieva-Veli, Asger Christensen, Jérémy Decerle, Martin Hlaváček, Elsi Katainen, Alin Mituța, Ulrike Müller
S&D	Clara Aguilera, Attila Ara-Kovács, Carmen Avram, Adrian-Dragoș Benea, Isabel Carvalhais, Estrella Durá Ferrandis, Camilla Laureti, Juozas Olekas

10	-
ID	Ivan David
S&D	Maria Noichl
THE LEFT	Luke Ming Flanagan, Chris MacManus, Eugenia Rodríguez Palop
VERTS/ALE	Benoît Biteau, Anna Deparnay-Grunenberg, Martin Häusling, Bronis Ropë, Sarah Wiener

1	0
NI	Dino Giarrusso

Kasutatud tähised:

+ : poolt

– : vastu

0 : erapooletu

VASTUTAVA KOMISJONI MENETLUS

Vastuvõtmise kuupäev	1.3.2023
Lõpphääletuse tulemus	+: 64 -: 6 0: 8
Lõpphääletuse ajal kohal olnud liikmed	Maria Arena, Bartosz Arłukowicz, Margrete Auken, Simona Baldassarre, Marek Paweł Balt, Traian Băsescu, Aurélie Beigneux, Hildegard Bentele, Sergio Berlato, Alexander Bernhuber, Michael Bloss, Delara Burkhardt, Sara Cerdas, Mohammed Chahim, Tudor Ciuhodaru, Maria Angela Danzi, Esther de Lange, Christian Doleschal, Bas Eickhout, Cyrus Engerer, Agnès Evren, Helène Fritzon, Malte Gallée, Gianna Gancia, Andreas Glück, Catherine Griset, Teuvo Hakkarainen, Anja Hazekamp, Martin Hojsik, Jan Huitema, Yannick Jadot, Adam Jarubas, Ewa Kopacz, Joanna Kopcińska, Peter Liese, Sylvia Limmer, Javi López, César Luena, Liudas Mažylis, Marina Measure, Tilly Metz, Dolores Montserrat, Alessandra Moretti, Ville Niinistö, Ljudmila Novak, Grace O’Sullivan, Jutta Paulus, Stanislav Polčák, Jessica Polfjärd, Erik Poulsen, Luisa Regimenti, María Soraya Rodríguez Ramos, Christine Schneider, Ivan Vilibor Sinčić, Maria Spyrali, Nicolae Ștefănuță, Nils Torvalds, Edina Tóth, Véronique Trillet-Lenoir, Achille Variati, Petar Vitanov, Alexandr Vondra, Mick Wallace, Pernille Weiss, Emma Wiesner, Michal Wiezik, Anna Zalewska
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliikmed	Beatrice Covassi, Romana Jerković, Stelios Kypourouopoulos, Marisa Matias, Dan-Ștefan Motreanu, Idoia Villanueva Ruiz
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliikmed (art 209 lg 7)	Marie Dauchy, Luke Ming Flanagan, Marina Kaljurand, Alice Kuhnke, Katarína Roth Neved’alová

NIMELINE LÖPPHÄÄLETUS VASTUTAVAS KOMISJONIS

64	+
ECR	Sergio Berlato, Alexandr Vondra
ID	Simona Baldassarre, Gianna Gancia
NI	Maria Angela Danzi, Edina Tóth
PPE	Bartosz Arłukowicz, Traian Băsescu, Hildegard Bentele, Alexander Bernhuber, Christian Doleschal, Agnès Evren, Adam Jarubas, Ewa Kopacz, Stelios Kypourouopoulos, Esther de Lange, Peter Liese, Liudas Mažylis, Dolores Montserrat, Dan-Ștefan Motreanu, Ljudmila Novak, Stanislav Polčák, Jessica Polfjård, Luisa Regimenti, Christine Schneider, Maria Spyraiki, Pernille Weiss
Renew	Andreas Glück, Martin Hojsík, Jan Huitema, Erik Poulsen, María Soraya Rodríguez Ramos, Nicolae Ștefănuță, Nils Torvalds, Véronique Trillet-Lenoir, Emma Wiesner, Michal Wiezik
S&D	Maria Arena, Marek Paweł Balt, Delara Burkhardt, Sara Cerdas, Mohammed Chahim, Tudor Ciuhodaru, Beatrice Covassi, Cyrus Engerer, Heléne Fritzon, Romana Jerković, Marina Kaljurand, Javi López, César Luena, Alessandra Moretti, Katarina Roth Neved'alová, Achille Variati, Petar Vitanov
Verts/ALE	Margrete Auken, Michael Bloss, Bas Eickhout, Malte Gallée, Yannick Jadot, Alice Kuhnke, Tilly Metz, Ville Niinistö, Grace O'Sullivan, Jutta Paulus

6	-
The Left	Luke Ming Flanagan, Anja Hazekamp, Marisa Matias, Marina Mesure, Idoia Villanueva Ruiz, Mick Wallace

8	0
ECR	Joanna Kopcińska, Anna Zalewska
ID	Aurélia Beigneux, Marie Dauchy, Catherine Griset, Teuvo Hakkarainen, Sylvia Limmer
NI	Ivan Vilibor Sinčić

Kasutatud tähised:

+ : poolt

– : vastu

0 : erapooletu